

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

List za gospodarstvo in umno kmetijstvo.

Izdaja c. k. kmetijska družba na Štajerskem.

List velja na leto 4 krona.

Udje družbe prispevaajo na leto 8 krona.

Udje dobé list zastoj.

Vsebina: Razglas glede oddaje izvirnega ruskega lanenega semena po subvenciji. — Razglas glede oddaje subvencijskih merjascev. — Razglas glede oddaje subvencijskih ovnov. — O pridelovanju cikorije in njega rentabiliteti s posebnim ozirom na Srednje in Spodnje Štajersko. — O grofa Kulmerja vzgoji vinske trte. — Prva pomoč pri nenadnih boleznih in nezgodah pri živini. — Vinorejci pozor! — Sedemdesetnica. — Močna krmila v letošnji zimi. — Iz razprav osrednjega odbora c. k. kmetijske družbe na Štajerskem. — Zborovanja podružnic. — Iz podružnic. — Uradno. — Vposlano. Tržna poročila. — Zadruga: Poročila Zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem. — Oznanila.

Razglas

glede oddaje izvirnega ruskega lanenega semena po subvenciji.

S podporo visokega c. k. poljedelskega ministarstva je osrednjemu odboru tudi letos omogočeno oddajati izvirno rusko laneno seme po znižani ceni 42 v kilogram.

Naročila od štajerskih kmetovavcev sprejema, če se takoj in ob enem nakaže tudi denar, pisarna c. k. kmetijske družbe v Gradcu, Stempfergasse 3, a jih ne izvršuje obratno, ampak kadar jih je več skupaj.

Če se potrebuje manj ko 5 kg, naj se ob enem naroči tudi za kakega soseda.

Prosimo za točni naslov, pošto in železniško postajo.

V Gradcu, 1. januarja 1912.

Od osrednjega odbora
c. k. kmetijske družbe.

14—W

Razglas

glede oddaje

subvencijskih merjascev.

P. n. člani bodo dobili iz plemenskih vzrejalšč c. k. kmetijske družbe po meri sredstev, ki so na razpolago, subvencijske merjasce, če bodo poslali pravilno izpolnjene reverze s 30 K za vsakega merjasca potom naših podružnic najpозnejše do 15. marca t. l.

Prošnjiki morajo merjasce pravilno krmiti in gojiti, vpisovati vsak skok in oddajati merjasca za malo odškodnino (ne nad 50 v) tudi za druge prasice na razpolago.

Za merjasca jamčijo, dokler ni star popolnoma 2 leti, na kar preide popolnoma v njihovo last.

Redoma se lahko nastavi v vsakem kraju le po en merjasec, če pa jih je potreba več, mora podružnica to potrditi.

V Gradcu, 1. januarja 1912.

Od osrednjega odbora
c. k. kmetijske družbe na Štajerskem.

Razglas

glede oddaje

subvencijskih ovnov

koroske jezerske pasme.

Ovni se bodo oddajali, kolikor jih bo na razpolago, primernim planinskim rejam po 20 K.

Prošnjiki jih morajo pravilno in redno krmiti in gojiti, ter jih za malo odškodnino dajati tudi drugim rejam na razpolago.

Lastnik jamči za ovna, dokler ni star dveh let, nakar preide popolnoma v njegovo last.

Poslali so bodo najbrže v aprilu ali maju; naročnik mora plačati vožnino iz Solčave, postaja Železna Kaplja.

V Gradcu, 1. januarja 1912.

Od osrednjega odbora
c. k. kmetijske družbe na Štajerskem.

13—W

O pridelovanju cikorije in njega rentabiliteti s posebnim ozirom na Srednje in Spodnje Štajersko.

Napisal Dr. Julij Olschowy, plačani docent na c. k. visoki šoli za poljedelstvo na Dunaju in konzulent za rastlinarstvo v c. k. poljedelskem ministrstvu.

Poziv, ki sta ga poslali dve tvornici za cikorijo štajerskim kmetovavcem, naj se pečajo s pridelovanjem cikorije, da bodo dobili korenine, je povzročil, da je O. O. štajerske kmetijske družbe naprosil visoko c. k. poljedelsko ministrstvo, naj odpošlje na Štajersko strokovnjaka, ali in pod katerimi pogoji bi cikorija na Štajerskem (v katerih delih dežele) uspevala kot koreninska rastlina. To prašanje bi naj dotični strokovnjak študiral in če bi bil uspeh ugoden, bi naj kmetovavce, ki bi prišli v vpoštev, seznanil s tehnično stranjo pridelovanja cikorije in s pogoji, pod katerimi bi se pridelovanje plačalo. To nalogo je visoko c. k. poljedelsko ministrstvo poverilo meni in mi vrhu tega še naročilo, naj sestavim navodilo za pridelovanje cikorije in ga izdom v tisku.

Izvršujé naročilo visokega c. k. poljedelskega ministarstva sem na koncu avgusta 1911 najprej poiskal kraje, ki bi bili za pridelovanje cikorije primerni. Razen tega sem imel po teh krajih celo vrsto predavanj, na katerih sem govoril najprej o pridelovanju cikorije sploh, o poskusih, prej ko se začne sajenje na veliko in o pogojih, pod katerimi bi se pridelovanje cikorije plačalo. Na prašanje rentabilitete sem polagal največjo važnost, torej sem ga skušal osvetliti sploh tako daleč, kakor se sploh da, da bi obvaroval kmete prenegljenih korakov.

Predavanja sem pozneje pismeno bistveno razširil in znanstveno poglobil ter si jih usojam v tej obliki predložiti javnosti.

Gospod glavni tajnik Juvan me je pri mojem delu v veliki meri in z velikim umevanjem podpiral, za kar mu izrekam na tem mestu najprišrčnejšo zahvalo. (Pride še.)

O grofa Kulmerja vzgoji vinske trte.

Pred kakimi 15 leti je znani štajerski strokovnjak Pfeifer ustvaril metodo, po kateri bi se naj obrezovala vinska trta. Ta mož si je zlasti veliko prizadeval, da bi se kolikor mogoče povišala rodovitnost vinske trte. Vzgojal jo je visoko nad zemljo v obliki piramide ter rezal na reznike.

Slabe posledice te vzgoje pozna danes vsak vinogradnik, ki si želi trajno povoljnih uspehov pri vinoreji. Pred vsem je pri tej vzgoji računati z dejstvom, da se ne more izkoristiti od zemlje odsevajoča toplota, katere trs zelo mnogo potrebuje med zoritvijo grozdja; tudi svetlobe mu primanjkuje, ker ga sonce nezadostno obsije. Veliko moči porabi trs za pošiljanje svojih sokov v višino in veliko hranilnih snovi se odvzame z obrezovanjem trtnih mladik, posebno tedaj, ako se v vinograd nazaj ne spravijo. Visoka vzgoja in vsakoletna kratka rez trs slabi, vsled česar mora prej usahniti, kakor bi sicer. Iz vseh teh vzrokov torej Pfeiferjeva metoda ni mogla pridobiti veliko privržencev.

Pisec teh vrstic je imel za časa svojega bivanja v Zagrebu priložnost ogledati si 20 let stare nasade grofa Kulmerja v Šestinah pri Zagrebu ter se seznaniti z njegovo metodo, ki se ne strinja s Pfeiferjevo, ampak ji je docela nasprotna. Vendar je skupna vodilna misel obeh, doseči najvišje dohodke.

Friderik grof Kulmer ne reže visoko na reznike, marveč na locne (4—8) zelo nizko pri tleh, vsled česar se pridelava boljše vino. Po pravilu, da kratka rez razvoj trsa pospešuje, dolga pa ga k rodovitnosti nagiblje, je torej mogoče, trto k večji ali manjši rodovitnosti prisiliti. Trs, na dolgo obrezan, ne bo poganjal premočno in grozdje ne bo kazalo onih debelih, vodenih jagod, kakor na rezniku, dejstvo, ki kaže na boljšo kakovost vina.

Na kolikor mogoče nizkih trsah nahajajoči se locni se privežejo na žico, ki je napeta približno 30 cm od zemlje in sicer polovica na levo, polovica na desno stran. Ker torej grozdje visi v enakomerni višini od zemlje, je umevno, da tudi enakomerno zori, ne glede na to, da so v bližini zemeljskega površja pogoji za tvoritev sladkorja veliko ugodnejši, kakor v nasprotnem slučaju. Kakor znano, pa je poznejša vrednost vina zelo odvisna od v moštu se nahajajočega sladkorja. Vpliv solčnih žarkov je enakomerno porazdeljen, kar omogoči veliko število enako zrelega grozdja na enem in istem trsu. Omenijo se še naj aromatične snovi, ki se pri tem načinu vzgoje v veliki meri v vinu opazujejo. Iz vsega tega sledi, kako utemeljena jetrditev o dobri

kakovosti vina, pridelanega po načinu grofa Kulmerja vzgoje vinske trte.

Približno 40 cm od prve žice je pritrjena druga, na katero se privežejo rodne mladike, ki izhajajo iz locnje. Po končanem cvetu se mladike nekaj centimetrov od druge žice prikrajšajo, da zamore solnce mogočneje vplivati na grozdje. Ko se je to zgodilo, začnejo mladike, ki prihajajo od reznikov ali naravnost iz debla, močneje poganjati ter se pritrdijo na tretjo žico, ki je oddaljena kakih 50 cm od druge. Te na tretjo žico pritrjene mladike tvorijo potem nekako streho ter varujejo pred točo, posebno takrat, kadar v navpični smeri pada. Koncem avgusta, ko je nevarnost toče navadno pri kraju, se ta streha odvzame, razkosa, enzilira ter pokrmi govedu v zimskem času.

Okopavanje se vrši z vprežno živino; v jeseni se trsje ogrne, na spomlad pa zopet odgrne. Po letu se večkrat okopava s planetom „Junior“ h kateremu se pripreže samo ena žival. Kjer bi se pa ne dalo delati z vprežnim orodjem, tam so se za časa rigolanja napravile terase, ki omogočijo obdelovanje zemlje z vprežno živino. Trsje je nasajeno na razdaljo po 150 cm v kvadratu.

Gnoji se vsako tretje leto s hlevskim gnojem, ki se zagrne v vsaki drugi vrsti v poprej izoranem jarku. Pri drugem gnojenju se vrste menjajo. V bolj oddaljenih vinogradih se je gnojenje z metuljnicami tudi dobro obneslo.

Dohodki znašajo na leto 80 do 90 hl, v ugodnem slučaju celo do 130 hl na oral; vsi letni stroški pa okoli 300 K. Kultivirajo se mali in veliki rilček, traminec, rulandec, muškatelec, žlahtnina, portugizec in kraljevina.

Marsikateri vinogradnik se bo čudil, slišavši o uspehih grofa Kulmerja pri vinoreji, misleč, da je to nemogoča stvar; toda če se stvar bliže ogleda ter vpoštevajo večni, naravni zakoni, se odstrani vsaka dvomljivost. Narava, vedno ista v najraznovrstnejših pojavih, je določila vinski trti veliko večje oblike. Da pa teh nima, temu niso krive samo neugodne zemeljske in podnebne razmere, ampak prepoznost tudi neprimerna vzgoja in nezadostno gnojenje. Razločevati je strogo med vzgojo trsa in njegovo rodovitnostjo. Krivo je, siliti ga k rodovitnosti, prej ko je dosegel zaželjeno obliko. Grof Kulmer je opuščal pletev in prikrajševanje vrhuncev v prvih letih ter odstranjeval celo plod na premladem trsju, med tem ko nekateri vinogradnik v tretjem letu že hoče brati.

Če že ne moremo tekmovati z grofom Kulmerjem, ker so naše zemlje po nekod že silno izčrpane, vendar nam je mogoče v tem pogledu storiti mnogokaj ter jih zboljšati s pravilnim gnojenjem. Stroški za gnojenje se poplačajo res desetero; kajti ne more nam biti vseeno, če znašajo naši letni stroški na en oral 200 K in dobimo 25 hl vina, kakor, če izdamo letno 300 K, pa naberejo za to 40 in še več hektolitrov vina.

Stampar.

Prva pomoč pri nenadnih boleznih in nezgodah pri živini.

Iz lastne dolgoletne skušnje, ki jo imam kot praktičen živinozdravnik, vem, da je ravnanje posestnikov, hlapcev, dekel in kravarjev z obolelo živino še zelo preprosto in slabo, da imajo ljudje pomanjkljive, večkrat naravnost čudovite nazore o živinskih boleznih, njih postanku, vzrokih in zdravljenju, da so pri ravnanju z bolno živino malo spretni, da ne rečem naravnost nerodni in da trpi vsled tega vse ljudstvo občutno gospodarsko škodo. Mnogo živali in večkrat celo zelo dragocene, pogine, ker njih lastniki ali pazniki niso o pravem času opazili prvih pojavov kake bolezni, ker jih ne poznajo in se zaradi tega ni mogla o pravem času poskrbeti živinozdravniška pomoč. Tako izgubijo posamezniki mnogo vrednosti in premoženja in to se pozna tudi na skupnosti. Zaradi nedostajajočih in pomanjkljivih obratnih sredstev občutijo take izgube najbolj mali in srednji živinorejci, dočim premožnejših ne zadenejo ravno preveč občutno. Navadno pride gospodarstvo malega ali srednjega obsega v veliko nevarnost, če pade ena glava živine, ali če se take nezgode ponovijo, ker se prav rado zgodi, saj sledi eni nesreči navadno druga. A tudi v večjih gospodarstvih ne ostane brez vpliva, če pogine žival ali jo je vsled obolelosti treba v silo zaklati. Počasi se to pozna tudi pri premož-

nejšem gospodarju in mu lahko njegovo gospodarstvo pošteno zmeša in zmoti.

Zato bo pač na korist naše živinoreje, ohranitve naše živadi, in na korist živinorejcev in vseh oseb, ki imajo opravke z živino, če se poučimo o vzrokih in bistvu bolezni cele vrste naše domače živine, pred vsem pa onih bolezni, ki so jako nagle in pri katerih je torej potrebna hitra pomoč. Potem bodo ljudje te bolezni spoznali in jih lahko preprečili in odvrnili, na vsak način pa o pravem času poskrbeli zdravniško pomoč, ki je potrebna in važna.

To nalogo sem prevzel jaz in jo bom v naslednjem skušal po možnosti izvršiti.

Da moramo pri vseh bolj resnih in nevarnih boleznih nemudoma poslati po živinozdravnika, tega mi menda pač ne bo potreba posebe dokazovati. Da spoznamo kako bolezen in ukrenemo proti nji vse potrebno, za to pač ne zadostuje samo ugibanje ali beseda kakega bolj ali manj izobraženega in spretnega praktika, za to je treba znanstvenih dokazov in raznih pomočkov.

Bolezen se kaže v bolj ali manj sestavljenih razmerah in dogodkih, ki povzročijo, da kak ud spremeni svojo naravno sestavo ali ne more več izvrševati tega, za kar je po naravi odločen, kar je navadno tako posledica najprej omenjenega pojava. Zato pa ne moremo umeti in do dobra spoznati bistva kake bolezni, če ne poznamo dobro naravne sestave živalskega telesa. To dobro znanje in podrobno poznanje živalskega telesa pa si pridobimo šele z dolgoletnim študiranjem in natančnim opazovanjem živalskega telesa.

Veseli me, da lahko rečem, da se ljudje sedaj že v mnogo večji meri in bolj vestno brigajo za živinozdravniško pomoč in da se v velikem delu prebivalstva že kaže dejansko prepričanje, da je ob današnjem napredku in današnji višini znanosti o naravi in njenih pojavih temeljita izobrazba v vseh teh prasnih potrebna pred vsem, ki jim je poverjena skrb za zdravje in zvišanje vrednosti naše domače živine, torej skrb za ohranitev in pomnožitev velikega dela našega narodnega blagostanja. Ljudje so tudi že spoznali, da takozvano mazaštvo nič ne velja in da v umnem gospodarstvu naravnost škoduje. Tako si sedaj kmet in živinozdravnik popolnoma zaupata. Kmet mora biti prepričan, da živinozdravnik ne zna samo rešiti bolno živino, ampak da lahko da ob svojih obiskih pojasnila in nasvete, ki so za ohranitev in zboljšavo celega gospodarstva važni in koristni.

Živinozdravnik bo iskal zaupanje kmetovavca in ga bo tudi našel na ta način, da bo nalogo, ki mu je poverjena vršil s popolnim umevanjem in iskrenim zanimanjem, da bo v korist stvari zastavil vse svoje znanje in zmožnosti in si pridobil spoštovanje in avtoriteto z odločnim, smotrenim delovanjem in sigurnim nastopanjem. Za živinorejca in kmetovavca sploh ni kmalu osebe, ki bi bila za ohranitev njegovega blagostanja tako važna in pomenljiva, kakor je ravno živinozdravnik. Zato bi se naj delalo na to, da bi se iz javnih sredstev boljše plačal, da bi potem lahko dajal svojo pomoč živinorejcem brezplačno ali vsaj za precej nizko odškodnino.

Kakor smo že v uvodu omenili, se naj živinozdravnik po možnosti pokliče v vseh slučajih, saj človek, ki nima njegove izobrazbe, ne ve resne bolezni prav spoznati in jo na najprimernejši način ozdraviti. Druga je seveda s prvo pomočjo pri nezgodah ali nesrečah, da ve živinorejec, kaj mu je pred vsem in najprej potrebno. Poklicani živinozdravnik se bo tudi vedno razveselil, če bo videl, da je za prvo potrebo opravljeno vse in da se bo torej zdravljenje pametno začelo.

Lastnik ali oskrbnik živali pa ve le tedaj pametno pomagati, če svojo živino natanko opazuje, če pozna zunanje prikazni v ponašanju zdrave in bolne živine in če se lastniku takoj naznani vsaka sprememba pri živini. Nadalje pa mora biti vsaj kolikor toliko poučen o čudovitem ustroju živalskega telesa in o živlenskih funkcijah posameznih organov. Brez znanja anatomije bo pri živalskih boleznih vedno slepec, ki si ne bo vedel pomagati.

Zato hočem najprej v velikih potezah pokazati, kako je s to stvarjo pri konjih, govedu in svinjah.

Raidel.

Vinorejci pozor!

Kakor je znano vsem, je lansko leto povzročil v naših vinogradih precej škode črviček,

oziroma gosenica grozdnega sukača. Ker ta golazen prezimuje v zapredkih, bubah pod luskami stare skorje, v izsušenem strženu starega lesa, v špranjah kolja, v vezeh in drugih skrivališčih, se priporoča pri bodoči rezatvi trs dobro osnažiti, to je staro skorjo temeljito ostrgati in odrezano rožje, posebno stare čepe in neporabno kolje, ter če mogoče ostrgano skorjo in vezi še pred koncem marca sežgati.

Za odrgnenje trsov je raba ostrih ščetk, posebno jeklenih, prav umestna, sicer pa se opravi delo tudi brez nji. Seveda — vsi za enega, eden za vse — velja tudi tu.

Ptuj, dne 24. januarja 1912.

Deželni vinarski inštruktor
Zupanc.

Sedemdesetletnica.

„Hrvatsko slavonsko gospodarsko društvo kao središnja zadruga u Zagrebu“ je slavilo 27. januarja 1912 sedemdesetletnico svojega glasila „Gospodarski list“, ki je najstari hrvatski in eden izmed najstarejših vseh slovanskih listov kmetijske stroke.

Od 26. januarja 1842 zavzema „Gospodarski list“ pri hrvatskem narodu kot poljudno pisano glasilo izvenredno važno stališče, ker deluje od takrat neprenehoma med kmetijskimi sloji probujajoče in vzgajajoče. „Gospodarski list“ izhaja v 16.000 iztisih ter je obenem zadružno glasilo tamošnje deželne „kmetijske družbe“, ki se je ustanovila na zadružni podlagi. V proslavo sedemdesetletnice tega častivrednega in čim dalje živahnjšega jubileja izide slavnostna številka z obširno zgodovinsko razpravo o njegovem delovanju.

Močna krmila v letošnji zimi.

Tečna hrana povzroča krepko rast. To je neovržena resnica, ki velja za ljudi in živali. Občno znano je, da so Japonci majhne postave in da še le v novjšem času njih poprečna velikost počasi raste, naravna posledica boljšega prehranjevanja. Živina v travorodnih krajih, ki se poleti pase na bujnih pašnikih, po zimi pa ima sena v izobilju, doseže poprečno težo 6 q in več; krave pa, ki poleti z veliko bistrumnostjo iščejo posameznih bilk po golih pašnikih, po zimi pa z nadživalskim samozatajevanjem premljevajo svetlo rezanico, postanejo pa s težavo 4 q težke. To je zakon narave, in marsikateri živinorejec najde v njem nevolja. Ali te morda ni prevzela tu pa tam nevolja, ko si videl, da pri vsej pridnosti svoje živine ne moreš spraviti do tiste velikosti, kakor si jo videl pri svojem znancu v sosednem okraju? Daj si pokazati, kaj krmi ta tvoj znanec, in odleglo ti bo.

Najbolj naravna krma za govejo živino je poleti dobra pašna, oziroma trava, po zimi pa seno in otava. Zaradi tega lahko rečemo, da leži prvi napredek živinoreje v pridelovanju več in boljše krme. Če pridelamo zadosti dobrega sena, otave in detelje, dobijo živali v tej „črni“ krmi za srednjo uporabo navadno zadosti redilnih snovi. Treba je samo, da krmo primerno razdelimo, tako, da dobijo dobre mlekarice več otave, ker je znano, da vpliva otava na mlečnost jako ugodno. Detelje pa ni dajati mlekaricam.

Drugče pa stoji stvar tam, kjer smo iz gospodarskih ozirov primorani krmiti veliko slame. Če hočemo pri tej na redilnih snoveh ubogi krmi dobiti od svoje živine primernih dohodkov, treba redilnih snovi dodati. V to nam služijo „močna“ krmila.

Ravno ta slučaj se ponavlja letošnje zimo nešteto krat. Suša je v pretečenem poletju prikrajšala več ali manj skoro povsod krmske pridelke. Vsled pomanjkanja krme odprodajo ljudje kolikor le morejo živine in živinske cene sramotno padajo. Mesarji na deželi se izgovarjajo na cene v Gradcu, Gradčani pa se lahko smejijo, kjer tje pripeljana živina ne sme nazaj ven. Siromak pri tem pa je — živinorejec, ki ga ščiplje za krmo in denar.

Da se v tem neugodnem času ne odproda preveč, treba pač vsako bilko uporabiti, slamo, koruznico, koruzne stroke i. t. d. Taka krma pa je seveda samo za silo, toliko da želodec napolni. Če hočemo redilnost zboljšati, treba na vsak način pridjati živalim močnih krmil.

Najbolj znano močno krmilo so v naših krajih pšenični otrobi, kateri se uporabljajo za krave na svežem mleku in pa mlado živino. Otrobi so pa

letos dosegli tako visoko ceno, da si je resno premisliti, ali je poraba otrobov z gospodarskega stališča opravičena.

Vsled tega se je letošnja jesen posebno močno začelo hvaliti in priporočati oljnate pogače. Te pogače so ostanki pri izdelovanju olja in pridejo v naše kraje navadno zmlete kot tropine. Takšne tropine so navadno bogate na beljakovinah in tolstči, torej jako redilne. Lahko se računa, da zaleže pol kile tropin toliko kakor kila otrobov. Ker je cena za otrobe le za malenkost nižja kakor za tropine, je torej uporaba tropin gotovo priporočljiva.

Najbolj znane so tropine podzemeljskega oreha in pa sezamove tropine. Skušnje so pokazale, da se sezamove tropine boljše uporabijo za svinje, tropine podzemeljskega oreha pa za krave molznice.

Ne smem pa na tem mestu zamolčati neke neprijetne skušnje z oljnatimi tropinami. Navedem naj tukaj slučaj, ki se je pripetil letošnje zimo. Dne 26. septembra pretečenega leta se je naročilo za 18 krav v svrbo poboljšanja lanske slabe krme 10 g sezamovih tropin in 10 g tropin podzemeljskega oreha. Živina se je na nje hitro privadila in so ji tropine očitno koristile.

Začetkom decembra pa je dobilo mleko neprijeten okus, ki je postajal zmirom bolj neprijeten, tako, da so se pritožbe mlečnih konzumentov oglašale druga za drugo. Ko smo iskali po vzrokih, smo našli, da so postale tropine v času od septembra do decembra močno žaltave, in je ta žaltavost v popolni meri prešla na mleko, osobito pa na smetano.

Tvrdka, ki je posredovala nakup, nam je na pritožbo odgovorila, da bi to bil dokaz, da tropine niso primerno shranjene. Tedaj sem se pa spomnil one domače: „Kdor ima škodo, mu za špot' ni treba skrbeti.“

To žalost v eksemplu povem! . . . Iz nje pa naj sledi nauk: kupuj oljnatih tropin le toliko, kolikor jih moreš v kratkem porabiti; sicer ti postanejo žaltave in vsaj za mlečno živino neuporabne. Zidanšek.

Iz razprav osrednjega odbora c. k. kmetijske družbe na Štajerskem.

754. seja dne 9. januarja 1912. Začetek ob 10. uri predpoldne.

Navzoči so sledeči gospodje: ekscelenca načelnik Edmund grof Attems, zastopnik visokega deželnega odbora Franc Hagenhofer, 16 članov O.O. (med njimi Thaller) in glavni tajnik Juvan in tajnik Holz kot zapisnikarja.

Predsednik otvori sejo in pozdravi navzoče. Naznani, da je svojo odsotnost opravičilo osem članov O.O.

Zapisnik zadnje seje kroži kakor običajno v vpogled, člani lahko eventualne spremembe predložijo na koncu seje. Predsednik preide na dnevni red.

1. Poročilo in predlogi odseka za živinorejo in mlekarstvo.

a) Deželni odbor želi mnenje glede podpiranja krajevnih organizacij za zavarovanje živine in porabe dela obresti izrednega zaklada za pospeševanje živinoreje.

Poročavec glavni tajnik Juvan predloži v imenu odseka predlog, naj se deželnemu odboru sporoči, da priporoča O.O. od slučaja do slučaja podpiranje takih organizacij, ki so dokazale potrebnost podpore in če je dovolj obresti iz imenovanega zaklada, ki bi se lahko porabile v ta namen.

Predlog je bil sprejet.

b) Okrajni odbor v Weizu prosi za 40odstotni prispevek iz zaklada za izredno pospeševanje živinoreje za nakup sedmih telic murodolske pasme.

Poročavec glavni tajnik Juvan naznani, da je sedem posestnikov iz okraja Weiz že leta 1911 poslalo jamščino za 9 subvencijskih telic, da sta torej med njimi dva prosila vsaki za 2 telici. Poročavec predloži, naj se nobenemu prošnjiku ne da več ko ena telica in naj se torej omenjenim prošnjikom dovoli za 7 telic 40odstotni prispevek h kupni ceni iz izrednega kredita za leto 1912.

Predlog je bil sprejet.

c) Mnenje deželnemu odboru glede podelitve 40odstotnega prispevka iz

izrednega kredita za pospeševanje živinoreje za nakup 25 telic pingavske pasme za okraj Schladming.

Poročavec član O.O. Huber priporoča v smislu sklepa odseka za živinorejo in mlekarstvo, naj se za nakup 25 telic dovoli 40odstotni prispevek iz izrednega kredita za pospeševanje živinoreje v letu 1912, kakor tudi za 5 plemenskih bikov iz rednega kredita 40odstotni znesek kupne cene. V tem smislu se naj poroča deželnemu odboru.

Predlog je bil sprejet.

d) Podružnica pri Sv. Juriju v Slovenskih goricah prosi za 3 plemenske bike in za 3 telice.

Glavni tajnik Juvan prečita poročilo poročavca v živinorejskem odseku, deželnega nadzornika za živinorejo Jelovška, ki predlaga, naj se pod običajnimi pogoji dovoli iz rednega kredita navadna subvencija za 2 bika, subvencija za 3 telice iz izrednega kredita pa se naj ne da in naznani, da je odsek sprejel predlog, da se naj osrednjemu odboru priporoči, naj telic sploh več ne subvencionira.

Odsek predlog je bil sprejet.

e) Okrajni odbor Stainz prosi za 40odstotno podporo iz izrednega kredita za pospeševanje živinoreje za nakup 20 telic in za 15 subvencijskih bikov s podporo iz rednega kredita.

Poročavec član O.O. pl. Seutter predloži, naj se iz izrednega kredita za pospeševanje živinoreje dovoli za nakup 20 telic izredna 40odstotna podpora pod navadnimi pogoji tedaj, če se okraj proglasi za čistoplemenski okraj murodolske pasme, 15 bikov pa se naj subvencionira iz rednega kredita.

Predlog je bil sprejet.

f) Sklepanje o eventualni pomnožitvi in povišanju cen pri licenciranju bikov.

Poročavec glavni tajnik Juvan govori zelo podrobno o potrebnem zvišanju državnega prispevka in pomnožitvi nagrad pri licenciranju bikov, ki pa je mogoče le tedaj, če bi se redna dotacija za pospeševanje živinoreje zvišala za primeren znesek, ki je potreben. Ker poljedelsko ministrstvo tega ni moglo obljubiti in bi se število nagrad lahko povišalo le na ta način, da bi se nagrade znižale in dotacija za nakup bikov prikrajšala, priporoča poročavec, naj nagrade ostanejo za sedaj še stare.

Predlog je bil sprejet.

g) C. in k. konzulat v Münchenu, oziroma tiskarna Queisser v Amstättenu poroča o novih metodah pokončevanja slinavke.

Poročavec član O.O. Januschke priporoča knjižico „Die Maul- und Klauenseuche und ihre Bekämpfung“, naj se o nji piše v družbinih listih, naj se priporoči, posebni odtisek iz münchenskega tednika o Chinarsanilu, ki ga je poslal c. in k. konzulat v Münchenu, pa se naj prosto vzame na znanje.

Predlog je bil sprejet.

h) C. k. namestnija v Gradcu prosi za mnenje o rekurzu Janeza Vezovnika in tovarišev v zadevi baje neopravičenega trženja z živino.

Poročavec član O.O. Klammer razloži natančno gospodarske razmere rekurentov, kakor jih posname iz natančnih poizvedb in predloži:

„O.O. naj v svojem dopisu namestniji o tej stvari izjavi, da v zadevi, o kateri teče rekurz, ne vidi rednega, v interesu kmetijstva vršenega kupčevanja z živino, posebno ne z ozirom na obseg kupčevanja Janeza Vezovnika in tovarišev in z ozirom na velikost njihovih posestev, ampak samostojno obrt.“

Predlog je bil sprejet.

i) Mnenje deželnemu odboru o osnutku pravil za bikorejo in o podelitvi stroškov za razširitev teh pravil.

Poročavec, član O.O. Dr. Klusemann, omeni, da je odsek izrazil željo, naj se ta osnutek, da bo postal še bolj preprost, od posebnega komiteja predela in potem zopet predloži odseku za živinorejo in mlekarstvo. V ta odsek so bili izvoljeni: poročavec in člani odseka Jelovšek, Raidel, Schmitter in ravnatelj dr. Schuppli. Razen s tem prašanjem se naj omenjeni odsek peča tudi s prodajo telet in o tem poroča sekciji. Se vzame na znanje.

Nato poroča član O.O. Januschke o nujnem predlogu, ki se je obravnaval v odseku za živinorejo in mlekarstvo, namreč naj se v bodoče telice ne subvencionirajo več, za subvencioniranje bikov pa se naj izdajo nove določbe.

j) Posvetovanje in sklepanje o predlogih, ki se naj predložijo konferenci, ki se bo pečala z razdelitvijo izrednega prispevka za pospeševanje živinoreje v letu 1912.

Poročavec glavni tajnik priporoča v smislu sklepa odseka za živinorejo, naj se dotični konferenci predloži sledeči način razdelitve izrednega prispevka za pospeševanje živinoreje leta 1912 v znesku 377.893 K 05 v:

1. Za planšarstvo in pašništvo . . . K 100.000—
od tega kmetijski družbi za pospeševanje pridelovanja krme . . . „ 10.000—
in iz določenih ostankov kredita v letu 1911 „ 8.361·35
2. Akcija s šotno steljo se ne nadaljuje; znesek K 4500—, ki je lani preostal pri tem naslovu, se porabi za pokritje primanjkljaja pri drugih postojankah.
3. Za kvalitativno in kvantitativno povzdigo živinoreje se naj porabi:
 - a) za nakup bikov in telic . . . „ 61.031·96
 - b) za pospeševanje reje drobnice, svinjereje in reje ovac . . . „ 20.000—
 - c) za potovalni pouk v živinozdravstvu „ 3.000—
 - d) za zatiranje smolike na govejih spolovilih „ 10.000—
 - e) subvencijo za potovalni pouk, ki se naj da c. k. konjerejski družbi „ 2.000—
 - f) za Zvezo murodolskih živinorejskih zadrug „ 21.000—
 - g) za Zvezo pingavskih živinorejskih zadrug „ 10.000—
 - h) za Zvezo živinorejskih zadrug za rejo gorskih liscev „ 6.000—
 - i) za Zvezo marjadvorskih živinorejskih zadrug „ 4.500—
 - j) za bikorejske zadruge: redne subvencije K 12.000—
za pokritje primanjkljaja v letu 1911 „ 6.878—
torej skupaj „ 18.878—
 - k) Zvezi za rejo vzhodnoštajerskih liscev: za nakup regeneratorev K 7.000—
za pokritje režijskih izdatkov „ 2.000—
torej skupaj „ 9.000—
 - l) za hleve in gnojišča: redne subvencije K 20.000—
za pokritje primanjkljaja v letu 1911 „ 19.388—
torej skupaj „ 39.388—
4. Za nakup močnih krmil in umetnih gnojil „ 10.000—
5. Za mlekarstvo „ 20.000—
6. Za ustvaritev zaklada za zavarovanje živine „ 40.000—
7. Za eventualne druge potrebe „ 2.795·09
skupaj K 377.893·05
8. Iz kredita za vnovčevanje živine se naj zaprosi za nakup tehtnic za živino:
 - a) redne subvencije K 5.000—
 - b) za pokritje primanjkljaja v letu 1911 „ 5.400—
skupaj „ 10.400—

Razen tega predloži poročavec, naj se sprejme še naslednji predlog:

Glede postojanke: „Planšarstvo in pašništvo“ v znesku 100.000 K se zdi O.O. nadalje primerno, da se pred končno podelitvijo subvencij na ta naslov vpraša za mnenje deželni odbor in kmetijska družba in da se dajo natančna pojasnila o porabi subvencij, ki so se dobile iz tega naslova. Tega se bo treba tako dolgo držati, kakor dolgo nimata deželni odbor in kmetijska družba ali vsaj oba činitelja sporazumno odločiti v podrobnostih o drugih svotah, ki bi se naj porabile v določene namene.

Prisednik deželnega odbora Franc Hagenhofer priporoča, naj se za ustvaritev zaklada za

zavarovanje živine vstavi vsota 100.000 K, ker je tako zavarovanje možno le tedaj, če je dovolj sredstev na razpolago za rezervni zaklad. Isto stališče zavzema tudi član O. O. Januschke, ki ga podpira član O. O. ekselencija dr. grof Meran, ki meni, da se kredit rabi za preveč najrazličnejših namenov in da bi se lahko doseglo več, če bi se kredit rabil za manj namenov, toda za bolj važne. Med te računa povzdigo pridelovanja krme v večjem štilu, kvantitativno pomnožitev živine, kar bi se zelo dobro opiralo na zavarovanje živine. Član O. O. dr. Klusemann hoče posredovati in želi, naj se v bodoče dovoli O. O. vpogled, kako daleč je ta kredit že izrabljen. Poročavec glavni tajnik Juvan omeni, da je O. O. temu prašanju že od nekaj posvečal posebno pozornost in naklonjenost, kar se vidi že v tem, da se je v letu 1910 in 1911 dovolilo za ta namen po 100.000 K sporazumno z O. O. in pred vsem vsled njegove inicijative. Da se mora ta znesek letos zmanjšati, tega je krivo dejstvo, da je v nekaterih postojankah kredit prekoračen, kar se mora v prvi vrsti pokriti in dejstvo, da ni mogoče prikrajšati letne subvencije pri raznih korporacijah, ki morajo ž njo računati. Sekcija je to stališče izrečno sprejela in svojo naklonjenost zavarovanju živine pokazala na ta način, da je naročila O. O., naj izjavi, da se bo leta 1913 v ta namen zopet določilo 100.000 K.

Član O. O. Januschke se oprime nasveta prisednika deželnega odbora Franca Hagenhoferja in predloži, naj se določi za zavarovanje živine 100.000 K. Pri glasovanju je bil ta predlog sprejet, torej izjavi predsednik, da se mora ostali del referata vrniti živinorejskemu odseku, da se ponovno o njem posvetuje in sklepa.

2. Poročila in predlogi odseka za perutnino.

a) Poročilo pisarne o razdelitvi perutnine.

Poroča glavni tajnik Juvan. Iz 11 plemenskih vzrejališč in od kmetijskih perutninarjev se je izbralo in kupilo 482 kokoši in 501 petelin, torej skupaj 983 glav. Cena je znašala pri petelinih od 6 do 10 K, pri kokoših pa od 5 do 10 K, pri kokoših pa od 5 do 8 K; skupno se je za nakup te perutnine izdalo 7260 K. Ta perutnina se je razdelila med 103 podružnice in sicer je dobilo na Gornjem Štajerskem 23 podružnic 104 peteline in 115 kokoši, skupaj 219 glav; na Srednjem Štajerskem 40 podružnic 201 petelina in 224 kokoši, skupaj 425 glav; na Spodnjem Štajerskem 40 podružnic 175 petelinov in 128 kokoši, skupaj 303 glave; torej 103 podružnice 480 petelinov in 467 kokoši, skupaj 947 glav ali 66% zaprosene perutnine.

Razen tega se je dalo v razna vzrejališča, hebski pašniki zadrugi in perutninarskemu društvu v Nixdorfu na Češkem 21 petelinov in 15 kokoši, skupno 36 glav, tako da se je v celoti razdelilo 482 kokoši in 501 petelin, skupno torej 983 glav.

Poročilo se vzame na znanje.

b) Štajersko perutninarsko društvo v Gradcu prosi za subvencijo iz izrednega kredita za pospeševanje živinoreje, da lahko priredi v letu 1912 razstavo perutnine in za kolajne.

Poročavec član O. O. Klammer priporoča, naj se podeli omenjenemu društvu iz dotacije za pospeševanje perutninarstva posebna subvencija v znesku 500 K in naj se društvu da 6 zlatih in 12 srebrnih kolajn za razstavo.

Predlog je bil sprejet.

c) Posvetovanje o porabi državne subvencije za leto 1912 za pospeševanje perutninarstva.

Poroča glavni tajnik. Najprej pojasni, kako se je porabila dotacija za pospeševanje perutninarstva v letu 1911, ki je (z ostankom in prispevki države in dežele) znašala . . . K 13.305.30

Razdelila se je tako, da se je dalo:

a) vsakemu štirih perutninarskih društev letne subvencije po 1250 K, torej skupaj . . . K 5.000—
b) za nakup in razdelitev 983 glav perutnine " 7.653.20
c) za izbiranje, poštnino in vožnino " 599.19
d) za potovalna predavanja " 51.54

torej znašajo izdatki skupaj . . . K 13.303.93 tako da še ostane od te subvencije na razpolago 1 K 37 v.

Poročilo se vzame na znanje. Če bo tudi za leto 1912 prišla državna subvencija v znesku

9300 K, se jo sklone razdeliti na sledeči način:

1. Strokovnim društvom v Gradcu, Ljubnem, Mariboru in Radvini po 1250 K letne podpore K 5.000—
2. Štajerskemu društvu za rejo perutnine za razstavo K 500—
3. Osrednjemu odboru za razdelitev plemenske perutnine K 3.800—

Skupaj torej K 9.300—

Nadalje sklone O. O., da bo letno subvencijo dežele v znesku 2000 K porabil tudi za oddajo plemenske perutnine podružnicam in da bo ob poročilu, ki ga bo poslal poljedelskemu ministrstvu, opozoril na to, da bi bilo zelo potrebno, da bi se ta subvencija zvišala.

Nato se določijo podrobnosti načina razdeljevanja perutnine v letu 1912 in sicer kakor sledi:

1. Rok za razpis v družbinem glasilu se določi na 1. in 16. julija, 1. in 16. avgusta pa se bo še enkrat naj opozorilo. Kot končni rok za vpošiljanje prošenj se določi 1. september.

2. Z razdelitvijo perutnine se bo začelo v začetku meseca oktobra.

3. Cena za peteline se določi od 6 do 10 K, za kokoši od 5 do 8 K.

4. Perutnina se bo med posamezne podružnice razdelila tako, da bodo dobile podružnice, ki imajo

	do 100 udov	3 družine,
od 100 "	200 "	5 družin,
" 200 "	300 "	7 "
" "	nađ 300 "	10 "

Če bo kokoši primanjkovalo, se bo dalo enako število petelinov in podružnice morajo poskrbeti, da bodo prišli v prave roke.

d) Emanuel Martiny pošilja poročilo o brezplačno oddanih jajcih za nasad v spomladi 1911.

Poročavec glavni tajnik Juvan priporoča, naj se gospodu Martinyju za njegovo delovanje izreče priznanje in naj se mu za brezplačno oddanih 857 jajec za nasad da odškodnine 120 K iz dotacije za pospeševanje reje drobnice.

Predlog je bil sprejet.

e) Sklepanje glede izdaje prašalnih pol za stranke, ki so doslej dobile plemensko perutnino.

Poroča član O. O. glavni tajnik Juvan. Sklene se prašalno polo izdati v obliki dopisnice za odgovor in gospoda upravitelja Arbeiterja naprositi, naj predloženi načrt primerno priredi.

f) Šolsko vodstvo v Aignu prosi za povrnitev 25 K, izdanih za nakup treh plemenskih kokoši.

Poročavec, glavni tajnik predloži, naj se prošnji ugodi.

Predlog se sprejme, ob enem pa se vzame na znanje tudi dopis ivniškega okraja, naj se družba pri kupovanju plemenske perutnine primerno ozira na kmetijstvo ivniškega okraja.

g) Izvolitev namestnika v alpskem svetu iz Spodnje Štajerske, ker prejšnji član gospod Ferdinand Roš ni več v O. O.

Član O. O. Klammer predloži, naj se na njegovo mesto izvoli član O. O. Franc Thaller. Pri glasovanju je bil ta predlog soglasno sprejet. Gospod Thaller izjavi, da izvolitev sprejme.

4. Izvolitev odposlanca na zborovanje kmetov in ribniških interesentov, ki ga sklicuje na 14. dan januarja avstrijsko ribarsko društvo v ta namen, da se zavzame stališče k osnutku nove vodne postave.

Glavni tajnik Juvan predloži, naj se kot odposlanec na to zborovanje izvoli član O. O. gospod Rihard Klammer in, če bil mogoče za držan, naj se mu za namestnika izvoli član O. O. dr. Erik Klusemann.

Predlog je bil sprejet.

5. Nato se razpravlja o prošnji mestne občine središke, naj se ji število živinskih sejmov zviša in mesečni sejem preloži s prvega pondeljka na prvo sredo vsakega meseca.

Preložitev s pondeljka na sredo se je dovolila.

6. Razna okrajna ribarska društva prosijo za subvencijo za izdajo dela o zgodovini ribarstva na Štajerskem, ki ga je spisal vladni svetnik Julij Wallner v Gradcu, gimnazijski ravnatelj v pokoju.

Poročavec glavni tajnik. Ker odda kmetijska družba državno podporo, ki jo dobiva za pospeševanje

vanje ribarstva, celo štajerskemu ribarskemu društvu in ker nima posebnih sredstev na razpolago za izdajanje slovstvenih del, se sklone predložiti te prošnje s posebnim priporočilom štajerskemu ribarskemu društvu.

7. Deželni kulturni svet za kraljestvo Češko, nemška sekcija, prosi, naj se pridružimo njegovi peticiji na železniško in poljedelsko ministrstvo glede spremembe dosedanje klasifikacije blaga in tarifov zaradi ujme.

Poročavec član O. O. Sutter razloži podrobno vzroke, ki so povzročili to peticijo in predloži naslednji predlog:

"O. O. se pridruži v polnem obsegu peticiji nemške sekcije češkega kulturnega sveta in naj torej vložijo popolnoma enako se glasečo peticijo, v kateri naj bodo pod domačimi, v deželi običajnimi imeni navedene vse one vrste blaga, ki se pošilja za znižane tarife. Ta peticija se naj predloži železniškemu ministrstvu in poljedelskemu ministrstvu.

8. Poročilo in predlog glede ustanovitve knjižnega oddelka pri centrali kmetijske družbe.

Poročavec glavni tajnik utemelji na drobno potrebo ustanovitve takega oddelka in prednosti, ki bi jih imela od njega nele centrala, ampak tudi vsi kmetje, ki bi se mu pridružili. Zato priporoča, naj O. O. pritrdi ustvaritvi tega oddelka, če se bodo dobila potrebna sredstva in predloži, naj se izvršitev poveri družbinemu tajnistvu.

Član O. O. Klammer meni, da bi bilo dobro, če bi se s stvarjo prej še pečal knjigovodski odsek, kateremu se naj ta referat predloži. Poročavec nima nič proti temu in zato se pri glasovanju sprejme predlog, naj se o celi stvari posvetuje prej še knjigovodski odsek.

9. Poročilo o uspehu izdaje kmetijskega koledarja za leto 1912.

Predsednik da prebrati poročilo, ki sta ga o tej stvari sestavila sekretarijat in knjigovodja. Iz poročila izhaja, da se je prodala cela izdaja, ki je znašala 4000 izvodov. Dohodkov je bilo 10.911 K 33 v, stroškov pa 8391 K 69 v, tako da je 2513 K 64 v prebitka.

Poročilo se vzame na znanje.

10. Razne prošnje podružnic.

Podružnici v Gleisdorfu se dovoli 50 kg lanenega semena, pri Sv. Mihelu 1 prase za žrebanje, podružnicam v Vidmu, Ivanjkovcih, Judenburgu in pri Sv. Golu zneski za nakup raznega gospodarskega in kmetijskega orodja in sicer po 25, 25, 30 in 20 K.

11. Poročilo člana O. O. Sutterja o sejah državnega železniškega sveta od 5. do 11. decembra in o predlogih, ki jih je stavil na njih.

Ti predlogi govore o spremembah in izboljšavah v osebnem prometu na progi Dunaj—Aspang—Fehring—Gradec, ki se naj sprejmejo v poletni vožni red 1912 in sicer:

1. Zveza osebnega vlaka v Fehringu z brzovlakom Gradec—Fehring s skupnim vožnim časom 6 ur za progo Dunaj—Gradec.

2. Novi vlak v letnem voznem redu, ki bi naj šel ob 11. uri ponoči z Dunaja in prišel ob 1/28 zjutraj v Gradec.

3. V obratni smeri se naj ob istem času uvede vlak iz Gradca do Dunaja.

4. Naj se pazi, da bodo ti vlaki imeli naravnost zveze na stranski progi Birnbaum—Neudau.

V seji se je prvi predlog sprejel, ostali trije pa so bili odklonjeni, ker se je železniško ministrstvo izrazilo proti njim. Glede podržavljenja proge Dunaj—Aspang je predložil poročavec, naj se ta proga kolikor mogoče hitro reši, oziroma dovoli zvišanje akcijskega kapitala, da se bo lahko razširila. Razen tega je podpiral poročavec predlog Einspinnerja, naj se ustanovi samostojen obraten urad; ta predlog se je s priporočilom predložil železniškemu ministrstvu.

Nadalje se je poročavec potegnil za podaljšani termin dajanja 50odstotne refakcije za krmila; ta želja se je tudi izpolnila, in sicer ne potem kartiranja, ker bi potem dobili dobiček in korist od tega prekupci.

Poročilo se vzame na znanje in gospodu Sutterju se za njegov trud v tej stvari izreče zahvala.

Naznanila in objave.

Na znanje se vzame dopis deželne komisije za agrarne operacije, da se je dala 50odstotna podpora v najvišjem znesku 60.000 K živinorejski

zadrugi v Rottenmann za nakup Klacklove planše pri Sv. Janžu ob Turah in da je načelstvo štajerskega deželne odbora zopet dalo na razpolago za občni zbor dvorano v deželnem dvorcu. Poročilo deželne prisilne delavnice v Messendorfu o možnosti razširitve prisilnih delavnic se vzame na znanje in prečita v polnem obsegu. O. O. ga je dobil od deželne odbora. Dalje se vzame na znanje, da je deželni odbor zavrnil predlog in in prošnjo 88. občnega zbora družbe, naj se za posestnike in njihove sinove uvedejo posebni tečajji za pouk v ravnanju z obolelo živino. Član O. O. Stocker obžaluje, da se ta želja kmetovavcev ni izpolnila in obljubi, da bo stvar spravil pred deželni zbor. Glede prošnje Zveze za rejo pingavske živine, naj se ji da 50odstotna podpora za nakup 500 paličic Bissulina, sklene O. O., da bo sklepal šele tedaj, ko bo rešena njegova prošnja za izredno podporo v svrhu zatiranja nalezljive smolike na spolovilih v znesku 10.000 K, ki leži pri deželnem odboru. Na znanje se vzame, da je država obljubila 5300 K prispevka k stroškom za ustanovitev mlekarke zadruge v Donnersbachu in trileten režijski prispevek po 1000 K ter 80 K za nakup knjižice „Gestehungskosten der Milch.“ Na znanje se vzame, da so stroški za preiskovanje mleka mlekarškima zadrugama v Dienersdorfu in Cvenu dovoljeni in da je dobil posestnik Franc Kreuzer v Tauplitzu 60odstotno podporo za zboljšave na Guggenbichl-alpi. Prošnji podružnice za graško okolico, naj se število živinskih sejmov po gostilnah in železniških postajah omeji, se prizna nujnost in se takoj o tem razpravlja. O. O. sklene opozoriti vlado na veliko škodljivost te navade. Dve nadaljnji prošnji te podružnice, namreč proti od vlade nameravanemu povišanju užitnine za teleta in za osemdnevni poučni tečaj za praktične kmetovavce se oddata pristojnim odsekom (prva živinorejskemu, druga naukoveemu), da se o njih posvetujeta in skleneta primerne predloge.

Zapisnik 753. seje O. O., ki je krožil v vlogi in proti kateremu ni nobenega ugovora, se odobri in prihodnja seja določi na 13. dan februarja.

Predsednik se zahvali gospodom odbornikom za udeležbo in sejo zaključuje.

Zborovanja podružnic.

— **Trbovlje.** Kmetijska podružnica v Trbovljah priredi prvo letošnje zborovanje v nedeljo dne 11. februarja t. l. na Dolu in sicer v šolskem poslopju. Pričetek zborovanja po krščanskem nauku. Obravnavalo se bo po sledečih točkah: 1. Branje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Razgovor: a) radi plemenskih bikov in b) radi plemenskih mrjašcev. 3. Poročilo o ribarstvu. (Poroča učitelj gospod Fr. Lebar.) 4. Volitev odposlancev k glavni skupščini v Gradcu. 5. Želje in nasveti. Po daljšem času se zborovanje priredi zopet enkrat na Dolu. Odbor pričakuje z gotovostjo, da se posestniki iz Dola in okolice, naj si bodo že podružnični člani ali tudi ne, tega zborovanja polnoštevilno udeležijo. Trboveljčani in Hrastničani pa morajo ta dan tudi na Dol. Ne smejo se bati slabega pota tja, — še manj pa nazaj. Dne 11. februarja vsi na Dol.

— **Pilštanj.** Kozjanska kmetijska podružnica priredi v nedeljo dne 4. februarja t. l. dve poučni zborovanji in sicer ob 8. uri dopoldne v šolskem poslopju v Polju, ob 3. uri popoldne pa v gostilni gospoda Kranerja v St. Petru pri Sv. gorami. Pri obeh zborovanjih predava potovalni učitelj gospod Goričan. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Pilštanj.** Kozjanska kmetijska podružnica ima v nedeljo dne 18. februarja 1912 ob 1/2 3. uri popoldne v gostilniških prostorih gospoda Franca Gučeka v Kozjem svoj občni zbor po sledečem vzporedju: 1. Otvoritev občnega zbora. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Predavanje deželne živinorejskega nadzornika gospoda Martina Jelovška o umni živinoreji. 4. Volitev odposlancev na glavno skupščino c. k. kmetijske družbe dne 27. in 28. marca t. l. v Gradcu. 5. Sprejemanje udov in vplačevanje udnine za leto 1912. 6. Predlogi in nasveti. Kmete, kakor tudi vse prijatelje kmetijskega stanu vabi k mnogobrojni udeležbi

Odbor.

— **Sv. Jurij v Slov. gor.** Kmetijska podružnica ima dne 2. februarja t. l., to je na Svečnico, gospodarski poučen shod po rani službi božji v gostilni gospoda Fr. Krapica v Št. Juriju. Predaval bode deželni potovalni učitelj gospod Al.

Pirstinger o zimskem in pomladnem delu v vinogradih in sadunosnikih. Ob tej priliki je še zadnji čas za naročitve deteljnih in travnih semen. Udje kmetijske podružnice, torej vsi tisti, ki svojega izstopa niso naznanili, se najujudneje vabijo, da ob tej priliki svojo udnino za leto 1912 poravnajo, na vsak način pa vsaj do 10. februarja t. l. Občinstvo se vabi, da se tega koristnega gospodarskega predavanja v najobilnejšem številu udeleži.

— **Ivanjkovci.** Tukajšnja kmetijska podružnica priredi svoj redni občni zbor v nedeljo dne 11. februarja t. l. v gostilni gospoda Kralja. Tukaj z začetkom ob 3. uri popoldne po sledečem vsporedju: 1. Poročilo načelnika o podružničnem delovanju ter o gmotnem stanju v letu 1911. 2. Volitev dveh pregledovavcev računov. 3. Poučno predavanje živinorejskega nadzornika gospoda M. Jelovška. 4. Odobritev računov. 5. Volitev načelnika ter odbora. 8. Izžrebanje raznega gospodarskega orodja med člane. 8. Slučajnosti. K polnoštevilni udeležbi vabi

Načelstvo.

— **Vučja vas.** Tukajšnja kmetijska podružnica priredi v nedeljo, dne 4. februarja t. l. popoldne ob 2. uri v šoli svoj redni občni zbor. Na sporedu je poročilo o delovanju in stanju podružnice v minulem letu in pregled računov. Vrhtega se dajo udom na znanje razni važni dopisi in obvestila. Ker se potrudita predavat gospoda Pirstinger in živinozdravnik Schmidt iz Ljutomera o stvarih, ki jih mora vedeti vsak kmetovavec, da ne trpi škode, zato ste vabljeni udje in neudje, da te prilike vsled morebitnih jalovih izgovorov ne zamudite. Komur je mar napredka, sploh nikdar ne izostane! Vse kmetovavce iz okolice želi videti na zborovanju

odbor.

— **Žalec.** Hmeljarstvo društvo v Žalcu vabi v nedeljo dne 4. februarja t. l. ob 1/2 3. uri v dvorani gospoda Janiča v Žalcu k velikemu protestnemu shodu. Na dnevnem redu je postopek napram nameravanemu zvišanju davka na pivo od K 3.40 na 8.—. Vodstvo južnoštajerskega hmeljarskega društva računa, da se udeleže tega shoda vsi hmeljarji polnoštevilno, ker je stvar za nje silne važnosti.

Društveno vodstvo.

— **Ormož.** Ormoška kmetijska podružnica ima dne 15. februarja t. l. ob 1/2 10. uri predpoldne v gostilni kletarskega društva svoj letošnji občni zbor. Predaval bode strokovni učitelj kmetijske šole v Št. Juriju ob južni železnici gosp. Josip Zidanšek. Vspored se pošlje vsakemu udu posebe. Vsak, ki se za kmetijstvo zanima, se lahko udeleži zbora. Sklepajo le udi podružnice. Zbor je pri vsakem številu sklepčen.

Načelstvo.

— **Mala Nedelja.** Kmetijska podružnica priredi v nedeljo dne 11. februarja t. l. po rani maši v šoli gospodarsko zborovanje s sledečim dnevnim redom: 1. Predlogi za glavni občni zbor c. k. kmetijske družbe v Gradcu. 2. Volitev odposlanca (delegata). 3. Poučno predavanje potovalnega učitelja gospoda Pirstingerja iz Gornje Radgone o sadjarstvu. 4. Licitacija drevesnih žag nove vrste in Matijevičevih merilnih trakov za določitev teže goveje živine. Ker so predmeti jako zanimivi, upamo, da se bodo zborovavci udeležili licitiranja v veliki meri.

Odbor.

Iz podružnic.

— **Loka pri Zidanem mostu.** Dne 17. novembra 1911 smo pri nas ustanovili kmetijsko podružnico. Pristopilo je dosedaj 72 udov. Na ustanovnem shodu nam je tajnik osrednjega odbora gospod Holz iz Gradca v jako poljudnih besedah razložil pomen in namen kmetijske družbe, za kar mu je gptovo vsak udeleženec prav hvaležen. Seveda tudi tukaj kakor pri vsaki pametni in koristni akciji le pošteno delo in trdna zavest daje upanja, da bo naša podružnica služila edino le gospodarskim interesom. Edinost, ki se je kazala na ustanovnem shodu, nam daje pogum in upanje, da bo kmetijska podružnica v Loku zares v korist celi naši občini.

Fr. Kacian, tajnik.

— **Ljubečna.** Poročilo o poučnem govoru o kmetijstvu, katerega je imel dne 21. t. m. v šoli na Ljubečni kmetijski potovalni učitelj gospod Franc Goričan. Gospod Franc Goričan, kmetijski potovalni učitelj, je imel v nedeljo 21. januarja ob 2. uri popoldne v šoli na Ljubečni govor o kmetijstvu. Za povzdigo svojega stanu vnetih gospodarjev in mladeničev se je zbralo prav obilno število ter so gospoda predavatelja ves čas njegovega govora jako pazljivo poslušali. Saj pa je bil njegov govor tako stvaren in tako prepričevalen, da je moral vsakdo njegovim besedam pritrčiti. V uvodu

nam je orisal važnost kmetijskega stanu sploh, njegove prednosti napram drugim stanovom ter omenil, da se mora dandanes pri popolnoma spremenjenih gospodarskih razmerah drugače ravnati in gospodariti, kakor se je to nekdanj godilo; govoril je o izboljšanju kmetijstva sploh. Vsak gospodar prepusti svojemu nasledniku posestvo ali 1. v slabšem, 2. v enakem, ali 3. v boljšem stanu nego ga je on sam prejel. Ker vsakdo stremi za tem, da bi kaj boljšega dosegel, treba je torej kmetijstvo izboljšati in sicer po pravi naravni poti in ta je: izboljšaj 1. travnike in sadjarstvo, 2. živino, 3. njive, 4. stroje in orodja in 5. poslopja. Mnogo gospodarjev pa začne izboljšanje pri zadnji točki — pri poslopju — zanemarija pa izboljšanje travnikov. Res, da moramo tudi na poslopja, na stroje in orodje gledati, da jih v dobrem stanu ohranimo, a vse to je mrtvi gospodarski inventar, kateri sicer mora biti, a od njega ne dobimo nikakoršnih dohodkov. Gospod govornik je priporočal v prvi vrstih gnojenje in izboljšanje travnikov — po razmerah, bodi si s hlevskim ali pa umetnim gnojem. Na pognojenih, oziroma osušenih travnikih pridelamo mnogo več in boljšega sena, kakor pa na negnojenih in močvirnih. Ako pa ima gospodar dovolj sena redi lahko več živine, katera mu daje potem zopet več gmotnega dohodka, pa tudi gnoja za polje in njive. Glede njiv je rekel gospod govornik, da se naj držimo načela: „Ne veliko obdelati, ampak veliko pridelati.“ Kakor polje obdelujemo in gojimo, takšno žetev bomo tudi imeli. Rastline so bitja, katera potrebujejo hrano in to dobe deloma iz zraka, deloma pa iz zemlje. Ker z vsako žetvijo spravimo ž njive rastlinam potrebnih, iz zemlje vzeti snovi, zato jih pa moramo z gnojem polju zopet vrniti, ako hočemo, da bo prihodnja setev zamogla zopet uspevati, da ne bodo rastlinice na našem polju stradale in hirale vsled pomanjkanja v gnoju se nahajajočih, za rastline potrebnih redilnih snovi. Iz svoje lastne skušnje je gospod predavatelj povedal, kako ugodno se mu je n. pr. minulo leto obneslo zgotuje spomladansko gnojenje z umetnim gnojilom in priporočal, pšenico spomladi s kako lahko brano prevleči, ker se s tem rastline takorekoč okopljejo in jim to pri nadaljnjem razvitku jako hasne. Priporočal je navzočim, da se naj sami o tem prepričajo, da se pa vidi velika razlika med bolje oskrbovanim kosom od negnojenega in neprevlečenega, naj se vzame za poskušnjo le neki del njive; 1. do 2. ogona (sklada) zadostujeta, drugo pa se naj opravlja po stari navadi. Prepričan pa je v naprej, da ne bo nikomur žal za trud, katerega je s tem delom imel. Zastran orodja in strojev je omenil gospod govornik, da si ž njim olajšujemo in omogočujemo delo; priporočal je nakup strojev in orodja, a omenil, da se naj pri nakupovanju gleda na to, da se zares dobro blago dobi, kajti z dobrim orodjem se lahko in točno dela, s slabim imamo pa le vedna popravila, stroške in trpljenje. V novejšem času smo dobili ameriške sekire, žage in drugo orodje, ki se v praksi izvrstno obnese, kar potrjujejo pohvalne izjave delavcev in obrtnikov, kateri že s tem orodjem delajo. — Take nove ameriške sekire, žage in drugo orodje se dobi pri znani tvrdki: Merkur-P. Majdič-Celje. O mlatilnicah je omenil gospod potovalni učitelj, da so one ročne mlatilnice, katere vrtijo ljudje, jako težavno gonijo; ljudje pri mlatvi mnogo trpijo, mora se jim dobro streči in pošteno plačati, ker drugače ljudi ni dobiti. Boljše so tedaj mlatilnice na vitelj (gepel), to žene živino in se ne potrebuje toliko delavcev, vsled česar pride delo dokaj ceneje. Tudi so mlatilnice, katere goni voda, oziroma para. Jako dobro se obnesejo mlatilnice na motor, kakoršne imajo za skupno porabo že marsikje gospodarji na ptujskem polju, pa tudi drugje. Te vrste mlatilnic se dajo prepeljati s kraja v kraj, ter mlatijo in čistijo žito ob enem, zrnje pa stroj sam v vreče nasipa. — Priporočal je, naj bi o eventualnem nakupu take mlatilnice tudi naši gospodarji premišljali in se zanj odločili! Pri popraviljanju in stavljanju poslopij bodi vsakdo previden; premisli poprej dobro, kako ti bo bolje kazalo graditi; oglej si primerne stavbe drugje, potem se še le poprimi resno svojega dela. Hlevi naj bodo dovolj veliki, zračni in svetli; v temi še rastlina ne uspeva, kako pa naj živina v temnem in zaduhlem prostoru zdrava ostane. H koncu je priporočal še obsajenje travnikov s sadnim drevjem. To nam prizadene primeroma majhne stroške, a se bogato povrnejo stroški in trud, katere smo s sajenjem imeli, kajti, ko začne drevje enkrat roditi, nam donša skoraj redno vsako leto obilno božjega blagoslova. Po končanem govoru se je domači gospod nadučitelj v imenu navzočih zahvalil gospodu poročavcu za njegov trud in požrtvovalnost, posebno pa za njegovo tako dovršeno prepričevalno pre-

davanje ter ga prosil, naj bi še večkrat prišel k nam, kjer najde toliko skrbnih poslušavcev, kateri bodo gotovo njegove nasvete dejanjsko izvrševali.

Karl Vizjak,
nadučitelj.

— Mala Nedelja. (Tečaj za kmetijsko knjigovodstvo). Tečaj za kmetijsko knjigovodstvo, ki se je vršil dne 27., 28. in 29. decembra 1911, se je povoljno obnesel. Udeležencev je bilo, 14 in sicer 5 posestnikov, 8 kmečkih fantov in 1 kmečko dekle. Tečaj je vodil potovalni učitelj gospod Goričan, ki je vsled svoje izredne strokovne znanosti ter prepričevalnega in lahko razumljivega govora zbudil v udeležencih za stvar nenavadno veselje, da so z velikim zanimanjem sledili ponku v razumnem kmetijskem gospodarstvu in knjigovodstvu. S tem je storjen pri nas prvi korak k važni kmetijski novotariji. Vemo sicer, da od tega tečaja popolnih uspehov pričakovati ni mogoče. Za natančni pouk v tem predmetu bi se potrebovalo dosti več časa, ko nam ga je bilo na razpolago. Vendar podlaga je dana in kdor bo hotel, si prav lahko s pomočjo „Navodila“ (stane 1 K 50 v) vpelje pravilno kmetijsko knjigovodstvo. Ako trdimo na tem mestu, da bo knjigovodstvo v naslednjih desetletjih prodrlo med kmečko ljudstvo, ne prorokujemo s tem nič posebnega. Razmere časa zahtevajo in bodo čim dalje bolj zahtevale, da kmetovavec računa, ker edino na ta način je mogoče dognati, kake dohodke mu posestvo pravzaprav daje. Knjigovodstvo bo kazalo pot k razumnejšemu kmetovanju; mrtve številke v knjigah so živa slika o resničnem stanju gospodarstva.

(Živinozdravniško predavanje). Ob krasni udeležbi se je vršilo dne 7. januarja t. l. gospodarsko zborovanje kmetijske podružnice. Z mirno vestjo lahko trdimo, da so se ga udeležili vsi oni domači kmetovavci, ki stremijo količkaj za gospodarskim napredkom; nekaj zborovavcev je bilo celo iz sosednih župnij. Razen tekočih podružničnih zadev je bilo na dnevnem redu važno gospodarsko predavanje o živinozdravstvu. C. k. kmetijska družba je poverila to predavanje okrajnemu živinozdravniku gospodu Supančiču iz Žalca. Gospod predavatelj se je moral omejiti le na najnavadnejše bolezni. Izpregovoril je najprej par besed o umni živinoreji. Z razumno in pravilno živinorejo lahko obvarujemo živino pred marsikatero boleznijo. Dosti laže je namreč živino varovati, kakor pa bolno zdraviti. Dobri svetli in zračni hlevi so glavno sredstvo za preprečitev mnogovrstnih bolezni. Veliko bolezni povzroča tudi prezgodnje pripuščanje mlade živine in krvno sorodstvo. Imamo nalezljive (kužne) in navadne bolezni. Izmed kužnih bolezni je opozarjal pred vsem na slinavko (kuga na gobcu in parkljih), ki je v preteklem letu napravila po naši deželi ogromno škodo. Druga jako nevarna in tudi pri nas dobro poznana nalezljiva bolezen je svinjska kuga ali rdečica. Iz državnega zakonika je prečital in razjasnil tozadevna postavna določila. Kot tretjo kužno bolezen je omenil „mozolčaste spuščaje na spolovilih“, ki je tudi po naših krajih močno razširjena; ta bolezen, ki se imenuje tudi nalezljiva smolika, pa v državnem zakoniku ni sprejeta med kužne bolezni. Med navadnimi boleznimi je posebno v letnem času nevarno napenjanje živine. To bolezen povzroča navadno sveža in sparjena detelja; posebna nevarnost obstoji v slučaju, če se s tako krmo nakrmijo živina še napoji. Tudi močno rosna in s pajčevino preprežena detelja je jako nevarna. Pred vsem je skrbeti, da se živina s tako krmo ne hrani. Če pa bolezen nastopi, naj se rabi kot notranje zdravilo voda ravnokar ugašenega apna, ki vetrove posrka. Jako priporočljiva je tudi požiralnikova cev. Tudi takozvani „troakar“ se rabi z dobrim uspehom; vendar se naj to sredstvo uporablja le v neizogibnih slučajih, ker zapusti včasih neugodne posledice pri živini. Požiralnikova cev je tudi jako priporočljiva v slučajih, če obtiči živali v grlu ali požiralniku kak predmet. Nadalje je opisal konjsko bolezen koliko in vzroke, vsled katerih se ta bolezen pojavi. Pri ranah je naglašal, da naj so vedno čiste in snažne. Izpirati jih je z prekuhanó mlačno vodo. Pri porodih naj se uporablja človeška pomoč le v najnujnejših slučajih; pri tem je treba opreznega in premišljenega dela. Če ni neobhodno potrebno pomoči, naj se žival prepusti vedno le sama sebi. Po končanem predavanju so stavili mnogi živinorejci raznovrstna prasanja iz živinozdravstva, na katera so dobili točna pojasnila. Z veseljem omenjamo na tem mestu, da je vladal med celim zborovanjem vzorni red; zborovavci so z velikim zanimanjem poslušali izvajanja gospoda živinozdravnika.

Uradno. Razglas.

Od 4. do 16. marca t. l. se vrše na deželni sadjarski in vinarski šoli šoli sledeči tečaji:

1. Za vinorejce in sadjerejce, posestnike vinogradov in sadovnjakov ter prijatelje teh kmetijskih strok in

2. za viničarje.

V prvem slučaju se bo ohranavalo najvažnejše iz omenjenih strok po najnovejših pridobitvah in skušnjah teoretično in praktično. V drugem slučaju se bo zasledovala le praktična izobrazba viničarska v vinoreji in sadjereji. Prvega tečaja se vdeleži lahko samo 40 zanimancev vštetiš one gospode učitelje, ki jih pošlje deželni odbor k tečaju. Za viničarski tečaj je določenih 20 udeležencev, ki pa dobe lahko podpore, v kolikor bodo dopuščala sredstva, ki so v ta namen na razpolago. Tozadevne prošnje pa morajo od pristojnega županstva imeti potrđilo, da je prošnjik ali

1. ubog posestnik ali 2. sin ali 3. viničar ubogega posestnika. To potrđilo se mora priložiti že oglasu za udeležbo, v katerem se mora naznaniti tudi starost prošnjikova.

Udeleženci, ki ne računajo na podporo, naj to pri oglasu izrečno navedejo.

Teoretični pouk se začne dne 4. marca t. l. ob 9. uri popoldne. Udeleženci viničarskega tečaja morajo biti že ob 8. uri istega dne na mestu.

Udeleženci obeh tečajev morajo prinesiti trtne škarje in cepilne nože s seboj; ta orodja pa se lahko tudi v dobri kakovosti kupijo na zavodu.

Priglasiti se je vsaj do 22. februarja 1912 pri Ravnateljstvu deželne sadjarske in vinarske šole v Mariboru.

Vposlano.

Tovarni za izdelovanje mlinskih kamnov v Sandau pri Lipi (Češko). Z Vašim „Kometovim mlinom“, model C, št. 3, katerega ste mi poslali za pogon na vitelj (Göpel), sem jako zadovoljen. S tem strojem drobim vsakovrstno zrnje z najlepšim uspehom, tako da morem „Kometov mlin“ vsakomur najtopleje priporočiti. Z odličnim spoštovanjem Fr. Patzelt, posestnik v Gersdorfu št. 103. Gersdorf pri Češki Kamenici, 24. decembra 1911.

Slavno komanditno društvo E. J. Heller, tovarna za izdelovanje umetnih mlinskih kamnov v Sandau pri Lipi (Češko). Podpisani Venceslav Šefl, posestnik v Prešinu, potrjuje, da je naročeni „Kometov mlin“, model D, št. 3, sprejel popolnoma v redu. Po napravljani skušnji morem ta mlin vsakemu samozavestnemu kmetu le priporočiti. Mečka je fina, mlin se goni lahko tako, da sem z 1 konjem, vpreženim pri vitlju (gepelnu) in malim kolesom v 1 uri zdrobil 80 kg zrnja. Sestava mlina je sila lahko umljiva, tako da sem brez navodila takoj lahko začel delati z njim. Venceslav Šefl. Prešino, 24. oktobra 1911.

Zborovanja podružnic.

Sv. Peter na Medvedovem selu. V nedeljo dne 11. februarja 1912 ob 3. uri popoldne priredi tukajšnja podružnica c. k. kmet. družbe svoj letošnji občni zbor v gostilni gospoda Smeha v Mestinju. Na običajnem dnevnem redu je predavanje tajnika Holza o važnosti kmetijskega knjigovodstva. Odbor računa radi te važne stvari na mnogoštevilno udeležbo.

Tržna poročila.

Graško tržno poročilo.

Sejem s krmo in slamo od 15. januarja do 21. januarja 1912. Pripeljalo se je 48 vozov s 681 metriskimi stoti sena in 28 vozov s 366 metriskimi stoti slame; sejem je bil boljše obiskan ko pretečeni teden. Cene so bile naslednje: Seno, kislo od K 5.80 do K 6.80, sladko od K 6.— do K 7.—; ržena slama od K 5.— do K 5.60; pšenična slama od K 4.80 do K 5.40, ječmena slama od K —.— do K —.—; ovsena slama od K 5.— do K —.—; ježna slama od K —.— do K —.—.

Sejem z rogato živino dne 25. januarja 1912. Prignalo se je 233 volov, 124 bikov, 173 krav, 10 živih telet in — konj, pripeljalo se je — mrtvih telet, — svinj, — drobnice.

Izvoz na Nižje Avstrijsko: — volov, 10 bikov, — krav, — telet; na Spodnje Štajersko: — volov, — bikov, — krav; Gornje Štajersko: 30 volov 8 bikov, 12 krav, — telet; Trst: — volov

— bikov, 66 krav, — telet; Predarlberško: 2 vola, 5 bikov, 10 krav, — telet; Celovec 6 volov, — bikov, 22 krav, — telet; Primorsko volov, — bikov, — krav, — telet.

Cena je bila za 100 kilogramov žive teže: klavni voli, tolsti od 96.— do K K 104.— (izjemoma K 110.—), poltolsti od K 86.— do K 94.—, suhi od K 72.— do K 84.—; voli za pitanje od K —.— do K —.—; klavne krave: tolste od K 74.— do K 84.—, poltolste od K 56.— do K 72.—, suhe od K 48.— do K 54.—; biki od K 76.— do K 96.—; dojne krave do 4. teleta od K —.— do K —.—; črez 4. tele od K —.— do K —.—; breje od K —.— do K —.—; mlada živina od K 76.— do K 90.—.

Sejem klavne živine dne 26. januarja 1912. Zaklana živina: 671 telet, 2883 svinj, 3 komadi drobnice.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K 1.08 do K 1.30; teleta Ia (izjemna cena) od K 1.32 do K 1.40; mlade svinje od K 1.30 do K 1.40; nemške mesne svinje od K —.— do K —.—; nemške pitanske svinje od K 1.32 do K 1.40; ogrske pitanske svinje Ia od K 1.44 do K 1.50; ogrske pitanske svinje IIa od K 1.30 do K 1.40; mesne svinje od K 1.10 do K 1.30; bosnjaške pitanske svinje, debele, od K 1.— do K 1.12; bosnjaške pitanske svinje, suhe od —.— do K —.—; ovce od K —.— do K —.—; kozlički in jagnjeta od K —.— do K —.—. Cena nazaduje.

Cena deželnih pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Mesto	Kil	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Koruza		Proso	
		K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	
Celje	50	12 50	10 —	11 —	11 50	10 50	11 —						
Ormož	50	10 50	10 —	9 50	9 50	9 50	11 —						
Gradec	50	12 50	11 50	11 25	11 42	11 —	10 50						
Ljubno	50	14 —	11 —	11 —	11 50	10 50	10 —						
Maribor	50	11 50	10 —	10 —	10 50	10 25	10 —						
Ptuj	50	12 —	11 —	11 —	11 50	11 —	10 —						
Inomost	50	—	—	—	—	—	—						
Celovec	50	11 93	10 42	—	10 —	10 25	—						
Ljubljana	50	—	—	—	—	—	—						
Pešt	50	—	—	—	—	—	—						
Solnograd	50	12 75	11 65	—	11 05	11 10	—						
Dunaj	50	12 —	10 52	10 58	10 40	9 —	—						
Line	50	—	—	—	—	—	—						

Mesto	Kil	Ajda		Bob		Seno sladko		Seno kislo		Ržena slama		Ježna slama	
		K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v		
Celje	50	11 —	32 —	3 —	2 80	2 80	2 50	2 50	2 50	2 50	2 50	2 50	
Ormož	50	12 —	18 —	3 50	3 —	2 50	2 50	2 50	2 50	2 50	2 50	2 50	
Gradec	50	9 07	—	3 25	3 15	2 65	—	—	—	—	—	—	
Ljubno	50	—	22 —	4 —	3 50	3 50	3 —	—	—	—	—	—	
Maribor	50	11 —	16 50	3 25	—	2 50	—	—	—	—	—	—	
Ptuj	50	11 —	18 —	4 —	3 —	3 50	2 50	—	—	—	—	—	
Celovec	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, znamenani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 7. februarja v Lučah (sejem z drobnico), okr. Arvež; na Ptuj (sejem s konji, govedom in ščetinarji).

Dne 8. februarja na Bregu pri Ptuj (sejem s ščetinarji); v Gradcu*.

Dne 9. februarja v Pilštanju**, okr. Kozje; v Konjicah**; v Rogatcu (svinjski sejem).

Dne 10. februarja pri Sv. Juriju ob juž. žel.**, okr. Celje; v Brežicah (svinjski sejem).

Dne 12. februarja na Gomilci**, okr. Lipnica.

Dne 13. februarja v Ormožu (sejem s ščetinarji); v Rogatcu*.

Dne 14. februarja v Račah*, okr. Maribor; v Sevnici**; v Brežicah**; v Žalcu**, okr. Celje; na Ponikvi**, okr. Šmarje pri Jelšah; na Ptuj (sejem s ščetinarji); v Mariboru*.

Dne 15. februarja v Arvežu (sejem z drobnico); na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Šoštanju**; v Gradcu*.

Dne 16. februarja v Bučah na Vrenski Gori**, okr. Kozje; v Rogatcu (svinjski sejem).

Dne 17. februarja v Brežicah (svinjski sejem).

ZADRUGA.

Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z o. p.
Gradec, Franzensplatz št. 2.

I.

Ustanovitev mlekarske zadruge v Donnersbachu.

Potem ko je premagala velike težkoče, je začela s 1. januarjem 1912 svoje poslovanje prva v štajerski aniški dolini ustanovljena mlekarska zadruga v Donnersbachu, ki je brez dvoma poklicana v to, da bo ugodila veliki potrebi tamšnjih kmetovavcev.

Glavno stremenje novo ustanovljenega združnega podjetja gre za tem, da postavi na trg le izdelke najboljše kakovosti in za primerno ceno. Popolnoma moderna, vsem praktičnim skušnjam in higijeničnim zahtevam ustrezajoča mlekarina in strokovno izobraženi poslovodja sta za prosperiranje podjetja najboljše jamstvo.

Nova zadruga namerava v prvi vrsti zalagati sosednja zdravilišča, trge in kraje z izbornim, pasteriziranim in ohlajenim neposnetim mlekom, razen tega s smetano, presnim maslom in sirom. Tudi izdeluje dve vrsti alpskega čajevega masla in sicer prvo pod imenom „Marke Gold“, drugo pa pod imenom „Marke Blau“.

Novemu podjetju želimo popoln uspeh in lepo uspevanje na sedaj danem, skromnem, a zdravem temelju.

Zvezo bi veselilo, če bi se ne samo v aniški dolini, ampak tudi v vseh drugih krajih dežele, kjer so za to dani primerni pogoji, ustvarile zadruge za vnovčevanje mleka in surovega masla. Pogoj pri tem je seveda kolikor mogoče mala ustanovna glavica in udeležba članov pri pokritju dela stroškov s primerno visokimi deleži.

II.

Stanje članov Zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem koncem leta 1911.

A. Posojilnice rajfajznovke.

I. Na Gornjem Štajerskem 75

1. Admont, 2. Aich, 3. Aigen pri Jelniku, 4. Bärndorf, 5. Breitenau, 6. Bretstein, 7. Bueck ob M., 8. Donnersbachau, 9. Etmühl, 10. Fohnsdorf, 11. Gams pri Hieflavu, 12. Grasnica, 13. Gröbming, katoliška župnija, 14. Gröbming, evangeljska župnija, 15. Hafendorf, 16. Hafning, 17. Halltal, 18. Kammern, 19. Kleinlobming, 20. Kleinsölk, 21. Krakaudorf, 22. Krieglach, 23. Kumpitz, 24. Landl, 25. Lassing, 26. Laßnitz, 27. Mautern, 28. Mitterndorf pri Osojah, 29. Mühlen, 30. Murau, 31. Mürzhofen, 32. Neuberg ob Muri, 33. Niklasdorf, 34. Obdach, 35. Oberwölz, 36. Öblarn, 37. Pernegg, 38. Pichl pri Osojah, 39. Pichl pri Schladingu, 40. Pöls, 41. Prolep, 42. Pürgg, 43. Pusterwald, 44. Ranten, 45. Scheifling, 46. Schöder, 47. Spielberg, 48. Sv. Jurij nad Muravo, 49. St. Johann am Tauern, 50. Sv. Katarina na Lamming, 51. Sv. Lovrenc pri Knittelfeldu, 52. Lovrenc v Muričinem dolu, 53. Šmarje v Muričinem dolu, 54. Šmarje pri Knittelfeldu, 55. Šmarje pri Neumarktu, 56. Sv. Marjeta pri Knittelfeldu, 57. Sv. Martin na Salcavi, 58. Sv. Mihael, ob Ljubnem, 59. Sv. Ožbald pri Oberzeiringu, 60. Sv. Peter na Kammersbergu, 61. Sv. Peter nad Judenburgom, 62. Sv. Štefan ob Ljubnem, 63. St. Wolfgang pri Obdachu, 64. Stadl, 65. Stanz pri Kindbergu, 66. Tauplitz, 67. Teufenbach, 68. Tragöß, 69. Turnau, 70. Untertal, 71. Unzmarkt, 72. Veitsch, 73. Weißkirchen, 74. Weng, 75. Wörschach.

II. Na Srednjem Štajerskem 176
1. Apače, 2. Altenmarkt, 3. Allerheiligen pri Wildonu, 4. Anger, 5. Bairisch-Köll-

Prenos . . . 251

Prenos . . . 251

dorf, 6. Baumgarten, 7. Birkfeld, 8. Blumau, 9. Dobl, 10. Dechantskirchen, 11. Deutschfeistritz, 12. Edelsbach, 13. Edelstauden, 14. Eggersdorf, 15. Eichberg, 16. Eisbach, 17. Etzersdorf, 18. Fehring, 19. Feldkirchen, 20. Fischbach, 21. Gabersdorf, 22. Gomilica, 23. Gams pri Stainzu, 24. Gasen, 25. Geisttal, 26. Gersdorf, 27. Glanz, 28. Gleinstätten, 29. Gnies, 30. Gossendorf, 31. Dorf Gleichenberg, 32. Grafendorf, 33. Gralla, 34. Gratkorn, 35. Gratwein, 36. Gr.-Hartmannsdorf, 37. Groß-Stübing, 38. Groß-Wilfersdorf, 39. Gschmaier, 40. Hainersdorf, 41. Hainsdorf, 42. Obrajna, 43. Haselbach, 44. Hausmannstätten, 45. Heil. Kreuz am Waasen, 46. Hengsberg, 47. Hirnsdorf, 48. Hitzendorf, 49. Hochenegg pri Ilzu, 50. Hof, 51. Jagerberg, 52. Jagernigg, 53. Ilz, 54. Kainach, 55. Kaindorf, 56. Kapfenstein, 57. Kirchberg, 58. Kitzegg, 59. Klek, 60. Koglhof, 61. Köppelreith, 62. Kranach, 63. Krottendorf, 64. Kumberg, 65. Lang, 66. Lipnica, 67. Leitersdorf, 68. Lichendorf, 69. Lieboch, 70. Ligist, 71. Lipsch, 72. Loipersdorf, 73. Lödersdorf, 74. Lugatz, 75. Maierdorf, 76. Mariatrost, 77. Mauritzen, 78. Mariazell na Eichkoglu, 79. Mietsdorf, 80. Mitterdorf na Rabi, 81. Mitterlabill, 82. Modriach, 83. Mönichwald, 84. Mooskirchen, 85. Mühlendorf, 86. Nestelbach, 87. Nestelberg, 88. Naintsch, 89. Neudau, 90. Neudorf, 91. Oberhaag, 92. Ödt, 93. Paldau, 94. Petersdorf, 95. Poppendorf, 96. Pöllau, 97. Prebensdorf, 98. Prebuch, 99. Preding, 100. Puch, 101. Rabenwald, 102. Rannersdorf, 103. Ratschendorf, 104. Ratten, 105. Reichendorf, 106. Retteneegg, 107. Schildbach, 108. Schirmdorf, 109. Schöpfendorf, 110. Sebersdorf, 111. Seibersdorf, 112. Semriach, 113. Sinabelkirchen, 114. Söchau, 115. Spielfeld, 116. Sv. Andrej v Sausalu, 117. Sv. Jernej pri Gratweinu, 118. Sv. Jurij na Štiefingi, 119. Sv. Janž v Puščavi, 120. Sv. Janž v Saggautalu, 121. Sv. Janž pri Herbersteinu, 122. Sv. Jožef pri Stainzu, 123. Sv. Katarina v Offenecku, 124. Sv. Marjeta pri Lebringu, 125. Sv. Magdalena na Lembergu, 126. Šmarje ob Pickelbachu, 127. Sv. Marjeta na Rabi, 128. Sv. Nikolaj na Draßlingu, 129. Sv. Nikolaj v Sausalu, 130. Sv. Ožbald pri Ivnici, 131. Sv. Ožbald pri Plankenwartu, 132. Sv. Peter na Ottersbachu, 133. Sv. Rupert na Rabi, 134. Sv. Štefan v Rožni Dolini, 135. Sv. Štefan ob Stainzu, 136. Sv. Vid ob Gradcu, 137. Sv. Vid na Vogau, 138. Stainz, 139. Stallhofen, 140. Stanz pri Cmureku, 141. Stiwoll, 142. Straden, 143. Strallegg, 144. Straß pri Spielfeldu, 145. Straßgang, 146. Stubenberg, 147. Tautendorf, 148. Tieschen, 149. Tilmitsch, 150. Trautmannsdorf, 151. Tregist, 152. Unterbuch, 153. Unterlamm, 154. Unterpurkla, 155. Unterrakitsch, 156. Unterrohr, 157. Übersbach, 158. Wagerberg, 159. Waltersdorf, 160. Weißenbach, 161. Weitenhof, 162. Weixelbaum, 163. Wetzawinkel, 164. Zeleni Travnik, 165. Windisch-Pöllau, 166. Wind-Hartmannsdorf, 167. Winzendorf, 168. Wolfsberg, 169. Wölling, 170. Wörth, 171. Wundschuh, 172. Ziprein, 173. Oberrettenbach, 174. Pischelsdorf, 175. Waldbach, 176. Wenigzell.

III. Na Spodnjem Štajerskem 30

1. Dobova pri Brežicah, 2. Dobje pri Planini, 3. Sv. Trojica v Slov. Gor., 4. Kapele, 5. Hoče, 6. Ruše, 7. Marija Devica v Puščavi, 8. Gornja Radgona, 9. Oplotnica, 10. Polensak, 11. Ranka, 12. Razvine, 13. Rad-

Prenos . . . 281

Prenos . . . 281

vanje, 14. Zdole, 15. Zusem, 16. Sv. Barbara v Halozah, 17. Sv. Barbara pri Mariboru, 18. Sv. Lenart v Slov. gor., 19. Sv. Lovrenc v Slov. gor., 20. Sv. Marjeta pri Moškanjih, 21. Sv. Marko pri Ptuj, 22. Sv. Miklavž pri Ormožu, 23. Sv. Rok ob Sotli, 24. Svičina, 25. Sv. Vid pri Planini, 26. Žetale, 27. Bizeljsko, 28. Velenje, 29. Selnica, 30. Cven.

Torej skupaj . . . 281

B. Druge kreditne zadruge 2

(Ne rajfajznovke.)

1. Kmetiska združna hranilnica za Srednje in Gornje Štajersko v Gradcu.
2. Štajerska agrarna banka v Gradcu.

C. Gospodarske zadruge:

- I. Skladiščna zadruga 1
Gospodarska skladiščna zadruga v Račah.
- II. Hmeljarska skladiščna zadruga 1
Prva štajerska hmeljarska skladiščna zadruga v Žalcu.
- III. Mlekarske zadruge 6
1. Mlekarska zadruga v Hočah.
2. Prva štajerska mlekarska zadruga v Gradcu.
3. Mlekarska zadruga na Turniščah.
4. Štajerska mlekarska zadruga v Hinterbergu pri Knoppnu pri Osojah (Gor. Štaj.).
5. Prva gornještajerska prodajna zadruga za čajno presno maslo v Trofajah.
6. Mlekarska zadruga v Donnersbachu.
- IV. Sirarske zadruge 3
1. Sirarska zadruga v Gröbmingu.
2. Sirarska zadruga pri Sv. Štefanu nad Ljubnim (Gor. Štaj.).
3. Sirarska zadruga pri Sv. Juriju nad Judenburgom.
- V. Kletarske zadruge 4
1. Kletarska zadruga v Št. Ilju v Slov. gor.
2. Kletarska zadruga v Mariboru.
3. Kletarska zadruga na Ptuj.
4. Kletarsko društvo v Ormožu.
- VI. Bikorejski zadrugi 2
1. Bikorejska zadruga v Donnersbachau.
2. Bikorejska zadruga v Lassingu.
- VII. Živinorejske zadruge 36
1. Pincgavska živinorejska zadruga v Muravu.
2. Murodolska živinorejska zadruga v Judenburgu.
3. Murodolska živinorejska zadruga v Knittelfeldu.
4. Murodolska živinorejska zadruga v Kindbergu.
5. Murodolska živinorejska zadruga v Admontu.
6. Murodolska živinorejska zadruga v Ljubnem (G. Št.).
7. Murodolska živinorejska zadruga v Langenwangu.
8. Murodolska živinorejska zadruga v Oberzeiringu.
9. Murodolska živinorejska zadruga v Affencu.
10. Murodolska živinorejska zadruga v Marijinem Celju.

Prenos . . . 55 281

Prenos . . . 55 281

11. Murodolska živinorejska zadruga v Mauternu.
12. Murodolska živinorejska zadruga v Brucku ob Muri.
13. Murodolska živinorejska zadruga v Obdachu.
14. Murodolska živinorejska zadruga v Triebnu.
15. Murodolska živinorejska zadruga v Mooslandlu.
16. Marijadvorska živinorejska zadruga v Neumarktu.
17. Marijadvorska živinorejska zadruga v Št. Ilju nad Muravo.
18. Pincgavska živinorejska zadruga v Gröbmingu.
19. Pincgavska živinorejska zadruga v Jelniku.
20. Pincgavska živinorejska zadruga v Schladmingu.
21. Živinorejska zadruga v Mitterndorfu.
22. Živinorejska zadruga v Oberwölzu.
23. Zadruga za rejo noriških konj v Ljubnem (G. Št.).
24. Konjerejska zadruga v Polskavi.
25. Prva avstrijska zadruga za rejo dirkačev v Ljutomeru.
26. Konjerejska zadruga v Crnu eku.
27. Zadruga za rejo žrebet v Ljutomeru.
28. II. avstrijska zadruga za rejo dirkačev v Brežicah.
29. Zadruga za rejo noriških konj za sodnijske okraje Weiz in Gleisdorf, pri Sv. Rupertu ob Rabi.
30. Zadruga za rejo gorskih liscev v Tauplitzu (Jelnik).
31. Konjerejska zadruga Gröbming-Schladming v Gröbmingu.
32. Zadruga za rejo noriških konj za sodne okraje Liezen in Rottenmann v Lieznu.
33. Zadruga za rejo gorskih liscev v Schödru ob Muravu.
34. Konjerejska zadruga v Obrajni.
35. Konjerejska zadruga za noriško pleme v sodnem okraju Weiz in Gleisdorf pri Sv. Rupertu ob Raabi.
36. Zadruga za vzrejo remont za sodnijske okraje Maribor in Slov. Bistrica v Slivnici.

Prenos . . . 55 281
(Konec sledi).

III.

Poročila glede blagovnega prometa Zveze.

1.

Oddaja eraričnih otrobov.

Z dopisom c. k. poljedelskega ministrstva z dne 9. t. m. se je c. k. kmetijski družbi naznanilo, da se ji je od otrobov, ki se bodo dobili pri vojaškem skladišču v Mariboru v dobi mlenja 1911/1912, od c. in k. vojnega ministrstva odkazalo kmetijski družbi za znižano ceno približno 812 metrskih stotov čistih eraričnih otrobov.

Te otrobe bo oddajala kakor prejšnja leta zveza kmetijskih zadrug na Štajerskem.

Glede cene in načina oddaje se naznanja v splošno vednost sledeče:

Ceno za otrobe in drob določi c. in k. intendantca drugega vojnega kora na Dunaju za vsak mesec posebe. Cena bo znašala vsakokrat polovico one cene, ki jo imajo rženi otrobi prvo soboto vsakega meseca na dunajski borzi. Za drob se plačata dve tretjini cene, ki velja za otrobe.

Te cene se bodo od korove intendance, iz okoliša katere se dobivajo otrobi (ali drob) naznanile vsaki mesec pristojnim kmetijskim glavnim korporacijam (zadružnim zvezam).

Za ceno, ki se naj v resnici plača, je merodajna cena v mesecu prijave.

K tej ceni se eventualno še prištejejo stroški za nakladanje, oziroma skladanje, vrednost vreč, dovoz k železnici i. t. d.

Splošno velja, da se vsa naročena množina ne odda naenkrat, ampak od februarja naprej vsak mesec primerna množina, kolikor je pač otrobov namletih.

Z ozirom na to, da se je dala na razpolago le zelo mala množina otrobov, se za sedaj najprej oddajajo otrobi le onim članom, ki jih je lani zadela kaka elementarna nezgoda.

Torej prevzema Zveza gospodarskih zadrug došla naročila za sedaj le brez obveznosti za množino in rok dobave.

Podrobnejše določbe o vsem tem, posebno podatki o ceni in pristojbinah pri prodaji se bodo naznanili pozneje.

Zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem.

2.

Cene umetnih gnojil v letu 1912.

Zveza kmetijskih zadrug na Štajerskem lahko sedaj vsled ugodnih kupnih pogodb oddaja vsa umetna gnojila, kakor Tomaževo žlindro, 40 odstotno kalijevo sol, kajnit, kostno moko, čilski soliter i. t. d.

Svojim članom priporočamo, naj se, če potrebujejo umetna gnojila, z zaupanjem obrnejo na nas in ne kupujejo umetnih gnojil pri prekupeih.

Cene za umetna gnojila se ne smejo presojati po teži, ampak po vrednosti njihove množine rastlinskih redilnih snovi.

Če vam torej kak prekupec ponuja n. pr. Tomaževo žlindro, kajnit ali kalijevo gnojilno sol po 100 kg ceneje ko Zveza, ima tako umetno gnojilo na vsak način manj za rastlino redilnih snovi in je torej manj vredno.

3.

Razglas glede naročevanja travinega in deteljnega semena.

Zveza bo kakor lani tudi letos oskrbovala od visokega deželnega odbora ji poverjeno naročevanje travinega semena za vse štajerske kmetovavce za najnižje cene.

Da se došla naročila lahko hitro in zadovoljivo izvrše, opozarjamo svoje člane na sledeče:

Množina raznega semena se ravna po vrsti travnika ali deteljišča in po danih krajevnih in zemeljskih razmerah. Za dobro, gnojeno zemljo se potrebuje manj semena, ko za slabo zemljo, ki je tudi še slabo gnojena.

Splošno veljajo sledeča števila:

Potrebuje se:

Za 1 joho trajnega travnika	27 do 32 kg
„ 1 ha „ „	48 „ 56 „
„ 1 joho začasnega „	23 „ 26 „
„ 1 ha „ „	43 „ 46 „
„ 1 joho mešanega deteljišča	17 „ 19 „
„ 1 ha „ „	30 „ 32 „
„ 1 joho čistega „	12 kg
„ 1 ha „ „	20 „

Če hoče kdo naročiti mešanico travinega semena, si mora prej priti na jasno o tem, ali hoče imeti v krmi več trave ali več detelje; ako naj ima krma več trave, mora še določiti, ali naj bo travnik, ki ga misli posejati, trajni travnik za kakih 10 ali več let, ali začasni travnik, ki se čez par let zopet preorje.

Če pa naj ima krma več detelje ko trave in sicer približno osemdeset delov detelje in dvajset delov trave, potem mora naročiti mešanico iz deteljnega in travinega semena. Ta mešanica se zopet lahko določi na dobo 1 do 2 let, ali pa za 5 do 6 let.

Zveza pripominja, da se vse semene kupuje na podlagi preiskave štajerskega kmetijskokemičnega preskuševališča in postaje za kontrolo semena v Gradcu ali od c. k. postaje za kontrolo semena na Dunaju, ki preiščeta, ali je seme čisto in kaljivo ter izdata o tem uradno potrdilo. Predno odda Zveza semene članom, ga da še enkrat preiskati od teh postaj.

Tudi za mešanice travinega semena, sestavljene po načelih profesorja dvornega svetnika dr. Weinzierla, se rabi le uradno preiskano semene.

Posamezne mešanice semen se vrše strokovno in vestno, primerno različni zemlji in z vednim ozirom na to, ali so namenjene za trajne ali začasne travnike ali deteljišča in so, ker se vanje sprejema najdražje seme trav in detelje v pravih razmerjih, seveda nekoliko dražje ko one, ki se navadno prodajajo.

Naročila na travino in deteljno seme se nam morajo kakor hitro je mogoče poslati, najpozneje pa do 15. februarja, ker bomo poznejša naročila lahko izvrševali le po razmerju zaloge

in brez obveznosti za spremembo cen ali rok dobave.

Poročila morajo obsezati: natančno adresu poštno in železniško postajo naročilca, rok dobave in napoved, ali se naj blago pošlje pošti po ali po železnici, kot tovarno ali brzo blago.

Pravilno naročilo bi se torej približno takole glasilo: „Naročam za februar kot brzo blago na postajo sledeče semene: mešanico za trajni travnik, težko ilovico, za pol orala; mešanico za začasni travnik, pesek, za četrt joha, travino in deteljno mešanico, enoletno za srednje težko zemljo, za četrt joha, enako mešanico za glinasto zemljo, šestletno, za četrt joha.“

Ime.

Datum. Bivališče. Pošta in železniška postaja.

Če je Zvezi kaj nejasno in vpraša, se ji mora takoj odgovoriti, ker če se dobava zavleče zaradi tega, ker je odgovor izostal, ne more Zveza za to prevzeti nobene odgovornosti.

Zvezi poslana naročila se lahko preklicajo ali spremene le tako dolgo, dokler se blago, ki je naročeno, ni odposlalo.

Naročila se naj, če le mogoče, vrše skupno s pomočjo Zvezi pridruženih zadrug, posojilnic in podružnic c. k. kmetijske družbe, ker se s skupnim naročenjem ne prihrani le visoka tovarnina, ampak se taka naročila tudi laže in hitreje izvršujejo.

Naročila, ki nam ne pridejo od kake naše članice (posojilnice, kmetijske podružnice, zadruga ali društva), izvršujemo samo proti povzetju.

V spornih slučajih je merodajna od železnice pri prejemu določena teža; zato prosimo, naj se da vsaka pošiljatev uradno stehtati.

Zveza podaja interesentom drage volje podatke o napravi, zboljšavi in pomladitvi travnikov in odgovarja tudi sicer rada na prašanja, ki spadajo v njen delokrog.

Cenovniki o semenju se dobe pri Zvezi od 15. decembra naprej.

4.

Melasino močno krmilo.

Vkljub ponovno zelo zvišani ceni močnih krmil lahko ponudimo od tovarne za močna krmila, ki jo ima c. k. kmetijska družba na Dunaju v Brucku ob Muri, za dosedanjo ceno močna krmila, dokler je kaj zaloge in sicer:

melaso s palmovimi otrobi	100 kg za 16 K
„ „ palmovim jedrjem	100 „ „ 17 „
„ „ „ jedrjem in kokosom	100 „ „ 17 „
droženo melaso	100 „ „ 18 „

od naših skladišč v Gradcu ali Ljubnu, brez vreče.

Otrobova melasa, 100 kg za 17 K, ki pa se dobi samo od skladišča v Gradcu.

Ker se je cena vsem močnim krmilom neprimerno zvišala, Vam nujno priporočamo, da si za to ugodno ceno oskrbite primerno množino krmila in omenjamo, da bomo v bodočih dneh dobili cele vagone tukaj ponujanih krmil.

Od tvornice direktno pride vsakih 100 kg za 60 v ceneje.

5.

Razna krmila.

Dokler bo kaj zaloge, ponujamo brez obveznosti:

Moko iz prg morskega semena, svetlo, z zajamčenimi 50% surove tolsče in surovega proteina z 1½ tolerance za 17 K 100 kg brutto za netto z vrečo od Trsta ali Reke po naši volji, v celih ali polovičnih vagonih, dostavljivo od oktobra 1911 do maja 1912 po vrsti na željo kupcev.

Pšenične otrobe, debele, 100 kg za 14 K 30 v od Maribora ali 15 K od Gradca.

Pšenične otrobe, fine, 100 kg za 13 K 20 v, od Maribora ali 13 K 80 v od Gradca, dostavljive od decembra do maja 1912 po želji kupca, od 100 kg naprej.

6.

Žito.

V Račah imamo v skladišču večjo množino prima lepo barvnega ječmena za mlenje in na željo naznanimo ceno in pošljemo vzorec.

IV.

Zadružna vnovčevalnica živine pri Zvezi gospodarskih zadrug na Štajerskem.

Pregled ponudb in naročil.

Pozor!

Od Zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem ustanovljena posredovalnica za prodajo plemenske in rabne živine priobčuje spiske ponudb in zahtev za plemensko in rabno živino (govedo, svinje, ovce, koze), da lahko stopijo zainteresirani med seboj v direktno tržno zvezo.

Niti kupec niti prodajavec nista s svojo prijavo obvezana, da bi morala živino prodati ali kupiti le s posredovanjem Zveze; to jima je popolnoma prepuščeno na prosto roko.

Delovanje posredovalnice in prejem ponudb sta popolnoma brezplačna. Pač pa morajo vsi, ki se poslužujejo Zvezine posredovalnice, Zvezi nemudoma naznaniti, če so pripravljeno živino že prodali ali iskano kje drugje kupili.

Posredovalnica ne prevzame za pravilnost podatkov v ponudbah in glede zanesljivosti in poštenosti pozameznih strank nobene odgovornosti. Kupcem se priporoča, naj vprašajo z dopisnico, ali je živina še na prodaj, predno se peljejo k ponujavcu.

Zaradi formularjev za prijave in sploh vseh stvari, ki zadevajo označeno posredovalnico, naj se zainteresirani obrnejo naravnost na Zvezo gospodarskih zadrug v Gradcu, Franzensplatz 2/1.

Živinski sejmi v Gradcu meseca in februarja 1912.

Sejmi z rogatino: 1., 8., 15., 22. in 29. februarja.

Sejmi z malo klavno živino: 1., 9., 16. in 23. februarja.

Konjski sejem: 1. februarja.

Ponudbe:

Alojz Kremser, kmet v Lassenbergu, pošta Wettmannstätten, proda čistokrvnega plemenskega pingavskega bika, ki je dobil I. državno darilo in I. darilo c. k. štajerske kmetijske družbe, 2½ leta starega, 600 kg težkega, za 1000 K.

Osrednja zadruga za rejo in vnovčevanje živine v Mariboru, Stolna ulica 6, proda več lepih molznih krav in plemenskih bikov. Kmetijska podružnica v Lonču proda več volov za pitanje, 100 kg po 90 do 92 K.

Graščina Brunnsee, pošta Weitersfeld, proda lepega, velikega, dorastlega yorkshirskega merjasca.

Hugo pl. Baltz, graščina Hollerhof, pošta Rein pri Gratweinu proda 1 simmentalsko kravo, prav lepo, 680 kg težko, s 6. teletom, za 550 K; 1 pingavsko kravo, 500 kg težko, brejo, za 500 K; 1 muredolsko kravo, blizu 400 kg težko, 6 mesecev brejo, za 360 K.

Anton Puntigam, posestnik v Neusetzu, pošta Straden, proda dva lepa plemenska bika, pingavska križanca, prvi je star 2 leti in 350 kg težak, drugi 18 mesecev in 500 kg težak, za vsakega po 100 K za 100 kg od hleva.

Karl Pongratz, po domače Tschrepl, v Osterwitu, pošta Lonč, proda tri pare volov, muredolcev, 4 do 5 let starih, primernih tudi za pitanje; 1. 1800 kg 1200 K; 2. 1260 kg 1150 K; 3. 1100 kg 1000 K.

Franc Pongratz, po domače Schober, v Osterwitu, pošta Lonč, proda 4 letno, 600 kg težko muredolko, ki je povrgla 30. novembra 1911; pripuščena je 5. januarja 1912, daje na dan 7 l mleka in stane 600 K; nadalje 4 pitane marijadvorske vole, 5 let stare, 1450 in 1200 kg težke, 100 kg za 100 K.

Karl Krammer, po domače Gränbauer, v Osterwitu, pošta Lonč, proda 2 marijadvorska vola, 4 leta stara, 1000 kg težka, 100 kg za 100 K.

Naročila:

Haas v Eggenhofu, pošta Gratkorn, kupi mlado brejo švicarsko kozo.

Franc Reinisch v Osterwitu, pošta Lonč, kupi 30 do 40 ovac.

Prosimo, da se pri ponudbah živine navede po možnosti živa teža in cena.

Prijave za prodajo in nakup se priobčijo samo trikrat, če se nismo pismeno drugače pogodili.

Pozor pred malovrednim blagom!**Thomasova moka I.**

je najboljša in najcenejša fosfornato gnojilo, ki se lahko rabi vsak čas in pri vseh rastlinah.

Za čistost in za nakazano vsebino fosforjeve kisline, raztopne do zadnjega v citronski kislini, kakor za fino zmleto moko, zaznamo-

VARO S

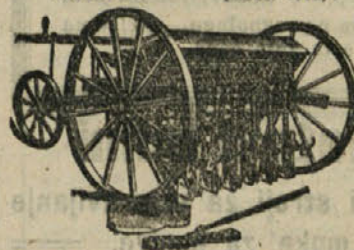
Štiriperesno deteljico

garantira (jamči) znana in že z nad 30 letnimi, vedno sijajno uspelimi skušnjami glede Thomasove moke 65-24

kupčijska pisarna za fosfatovo moko čeških Thomasovih tovarnen Dunaj I., Bauernmarkt 13.

Mayfarthov sejalni stroj „Agricola“

Najenostavnejša Močna konstrukcija. Enakomerna setev. sestava. (Model 1912)

Kultivatorji, brane, valji,

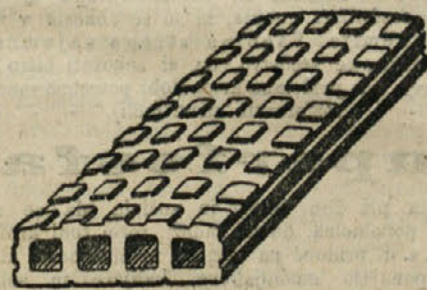
kakor vse kmetijske stroje najsolidnejše in najboljše izvršitve izdeluje in prodaja

Ph. Mayfarth & Co., Dunaj II.

Frankfurt o. M. — Berlin. — Paris. Katalog št. 82a z bogato vsebino zastoj in poštnine prosto. Iščejo se zastopniki. 70-5

Radgonske parne opekarne

oddajajo trpežno strešno opeko in grapasto votlo opeko za goveje hleve in svinjake.

Po dolgem premišljevanju in mnogih poskusih se nam je posrečilo napraviti iz žgane ilovice tlake za hleve, s katerimi lahko napravimo vzorne hlevske tlake. Ker površina teh plošč ni gladka, ampak razdeljena v male kocke, ni mogoče, da bi živini izpodrsavalo in po jarkih med temi kockami se lahko scalnica vedno odteka, vsled česar ostane stelja dalje suha in ohranjena.

Če primerjamo stroške za napravo lesenega tlaka in našega iz lončenih plošč, lončeni ni dražji, ako se oziramo na njegove velike prednosti in na trpežnost.

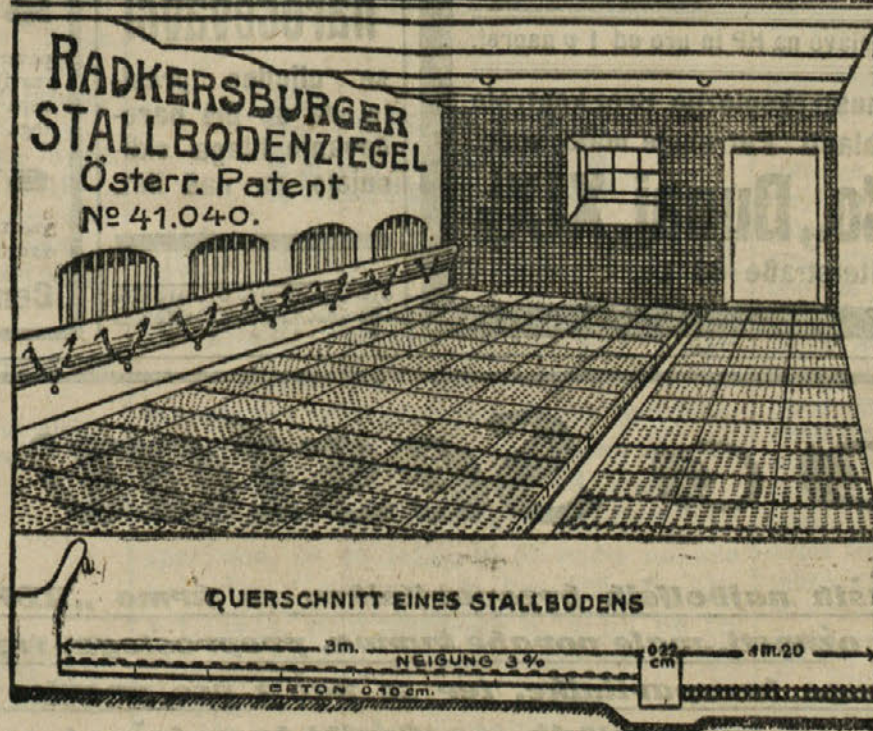
Kakor se vidi iz slike, se položijo te plošče na lahko podlago iz betona, ki je nagnjena 2½ do 3% za govejo živino, 5 do 8% za svinjake.

Hlevski tlak iz gline je pripraven za vsak hlev, se lahko osnaži z malo vodo, le parkrat je treba potegniti z metlo, prihraniti se torej čas in material.

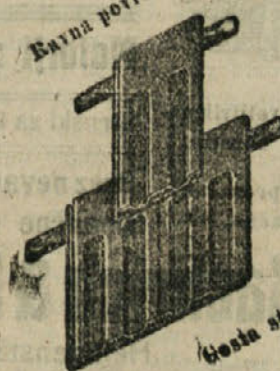
Na železniški vagon z 10 tonami se lahko naloži 150 m² teh plošč. 1 komad : 5 kg. Na m² gre 15 plošč.

Vzorci in ponudbe so na razpolago.

Ravnateljstvo radgonskih opekaren v Radgoni.

Bavna površina.

Čista streha.

Tlak iz takih lončenih plošč je mnogo toplejši od vsakega iz drugega materiala zapravljenega, ker so plošče votle in prihaja vsled tega temperirani hlevski zrak v tlak, kar na eni strani blaži iz podlage prihajajočo mrzlotu in na ta način zabranjuje preveliko tvorjenje hlevske pare, na drugi strani pa te plošče, ker sta zrak in glina slaba prevodnika toplote, ne jemljejo živini telesne gorkote, kar je velikega zdravstvenega pomena.

Ako se krave ne obrejijo

ali zavržejo, če je koža na spolovilu rdečkasta, zaslužena ali mozolčasta, je vzrok tega navadno nalezljiva smolika na spolovilih. Tedaj pokličite, kakor hitro se da, živinozdravnika, ki bo žival z „Bissulinom“ kmalu ozdravil. Takojšnje zdravljenje varuje pred okuženjem celega hleva! Varujte se ponarejkov. Pravi „Bissulin“ nosi svoje ime na ovitku. Knjižico z opisom bolezni pošilja brezplačno H. Trommsdorff, kem. fabrika, Aachen. Sestava: 0,25% sokojudolovega živega srebra + mast.

27—17

Dobra pitna voda podaljša življenje!

Iskanje in odpiranje vrelčin, vodovode stavi pod garancijo kot specialiteto:

Prva moravska tvornica za vodovode in sesalke

Ant. Kunz, c. in k. dvojni dobavnik, Mähr.-Weidkirchen.

Izborna priporočila na razpolago. — Ogled na licu mesta zelo ceno.

131—24

Le Kometovi mlinci

so sedaj najboljši stroji za pripravlanje mečke in moke za pecivo.

Kilb (N.-A.), dne 1. februarja 1911.

Z Vašim mlinom (žrnjami) št. 4, katerega ste nam svoj čas poslali, smo, če bo vedno tako dobro služil, zelo zadovoljni. Z njim se da namleti v 1 uri 200 kg mečke (šrota) brez posebnega truda.

Z odličnim spoštovanjem beleži

4 7—24 Kmetijska zadruga v Kilbu.

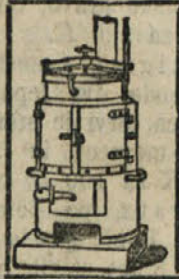
Prvi zavod za izdelovanje mlinskih kamnov E. J. HELLER, r. z. z o. z., Sandau pri Lipi, Češko.

„TITANIA“

brzoparilnik za živinsko krmo

je cel iz kovanega železa in jeklenih ploč ter radi tega nepokvarljiv.

Neprekosano hitro razvije pare. Kuri se lahko s čim koli.

Posiljamo na poskušajo. Prihranite 70% kuriva.

Več ko 10.000 v porabi.

Zahtevajte cenik.

Titania-Werke, Wels 132, O.-Ö.

Največa specialna tovarna parilnikov na Avstro-Ogrskem.

Iščejo se zastopniki.

: Glavno zastopništvo za Štajersko : FRANC ASEN, GRADEC,

Mariengasse št. 22.

320—10

Cela obitelj

dobi ceno oblike, če si naroči ostanke iz tkalnice M. Jirsove v Novem Hradku št. 218 na Češkem, cešnje, parbentov, flanelov, platna, okrofora i. t. d.; 2—8 metrov dolgi kosi, skupaj 40 metrov za 18 kron, najboljših 40 metrov za 20 kron po poštnem povzetju franco ali pa če se pošlje v naprej polovica. Nezadovoljujoče se radovolje izmenja ali pa vrne denar. Vseeno vsakovratnega blaga razen ostankov pošilja zastoj in poštarne prosto. 483—1

Vplačana akcijska glavnica K 50,000.000
Rezervni zaklad K 12,550.000.

K. k. priv.

Böhmische Union-Bank

(podružnica v Gradcu), centrala v Pragi.

Podružnice: Reichenberg, Jablonec, Brno, Olomuc, Bieltitz, Jägerndorf, Tropava, Rumburg, Zatec, Linec, Hohenelbe, Dornbirn, Salzburg, M. Schönberg, Novi Jičín, Gradec, Ljubno (Gor. Štaj.), Celje, Krajišča dvor, Celovec, Beljak; ekspozituri: Friedeck-Mistek in Braunau. Izvaja vse bančne transakcije in daje tozadnevna pojasnila. Kupuje in prodaja efekte in valute, novce in kupone. Najceneje eskomptira trgovske menice. Prevzema denarne vloge proti vložnim knjižicam, blagajnim listkom in na tekoči račun. 229—12

Za gnojenje

: travnikov, pašnikov in deteljšč je :

Tomasova žindra

z znamko

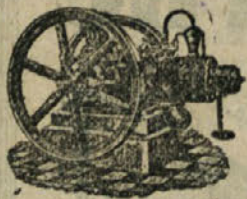

„Zvezdo“

priznana najboljša in najcenejša fosfornokislo gnojilo. Tudi za jesensko setev se lahko še uporablja, da se raztrosi po vrhu, za spomladno setev pa se lahko že sedaj v jeseni raztrosi po brazdah. 436-7 Zajamčeno čista Tomasova žindra znamke „Zvezde“ se dobi v trgovini „MERKUR“.

Peter Majdič, v Celju

kjer je prodajna zaloga Tomasovih tovarnen, r. z. z o. z. v Berlinu. Varujte se malovrednega blaga in ponarejanj

CLIMAX motorji za surovo olje in lokomobile.

Motorji z visokim tlakom.

Najcenejši za kmetijstvo, industrijo in obrt.

Stotine zadovoljivih naprav že v obratih.

Ceniki in proračuni brezplačno.

Stroški za kurjavo na HP in uro od 1 v naprej.

Brez nevarnosti eksplozije. Brez kontrole finančne oblasti. Potrebuje malo vode.

Bachrich & Co., Dunaj, XIX/6

Heiligenstädterstraße 83 La.

397—12

Gospodje naročevalci

se uljudno prosijo, da se pri naročevanju blaga sklicujejo na naš list.

Superfosfati

rudninski in živalski so najzanesljivejša in najcenejša fosfornata gnojila, ki so se obnesla v vseh vrstah zemlje. Vsebinska strogo zajamčena. Najzanesljivejše sredstvo, da si seno žeti hitro spet opomorejo, da pridelana krma dobi potrebno množino fosfornatih snovi (soli).

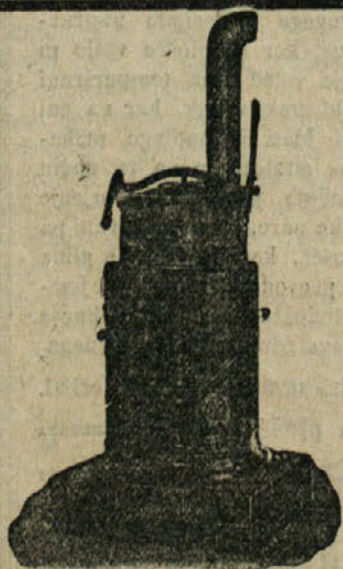
Superfosfat

povzroča pri žitu (silju) in sočivju, da se zmje razvije popolnoma, da vsi sadeži, torej tudi krompir, repa i. t. d. pridobé na tečnosti in zlahkosti. Razen tega ponujajo amonijakove, kalijeve in solitrne

superfosfate

vse tovarne za umetna gnojila, trgovci in kmetijske zadruge in kmetijske družbe :: :: :: 1—12

Centrala: PRAGA, Příkopí 17.

Sestav G

naših najboljših brzoparilnikov za krmo „ALFA“ prekaša vsled velike zn. ožnosti, male porabe kuriva, preprostega, trpežnega sestava i. t. d. vse druge brzoparilnike, ter se pač z vso pravico imenuje najboljši in najcenejši brzoparilnik. — Ceniki brezplačno! — Dopisuje se slovensko!

Delniška družba Alfa-Separator

Dunaj, XII/3, Wienerbergstraße Nr. 31.

398—10